

Troms Kraft Produksjon AS

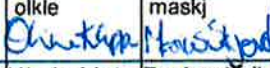
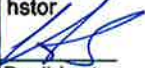
Rieppi vindkraftverk

Fagrapport friluftsliv

Konsekvensutredning

2014-04-29 Oppdragsnr.: 513 2699

01	2014.04.29	Oppdatert synlighetskart på side 29 og i vedlegg, samt oppdatert visualisering i illustrasjon på s 35.	hstor 		hstor
00	2013.06.26		olke 	maskj	hstor
Rev.	Dato:	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

1	Innledning	8
1.1	Målsetting og innhold	8
1.2	Definisjon av friluftsliv	9
2	Metode og datagrunnlag	10
2.1	Utredningsområdet	10
2.2	Datainnsamling	10
2.3	Metode	10
3	Friluftslivet i utredningsområdet	14
3.1	Geografisk plassering og planstatus	14
3.2	Opplevelseskvaliteter	15
3.3	Dagens brukere	17
3.4	Dagens bruk	18
3.5	Verdivurdering	21
4	Utbyggingsplanene	23
4.1	Rieppi vindkraftverk	23
4.2	Nettilknytning	25
5	Virkninger	27
5.1	Anleggsfasen	27
5.2	Driftsfasen	27
6	Avbøtende tiltak	36
7	Kilder	37
7.1	Skriftlige kilder og databaser	37
7.2	Muntlige informanter	37

Vedlegg 1 Synlighetskart

Sammendrag

Denne konsekvensutredningen er utarbeidet på oppdrag fra Troms Kraft Produksjon som fagrapport på friluftsliv for Rieppi vindkraftverk i Storfjord kommune. Rapporten skal tilfredsstille konsekvensutredningsprogrammet fastsatt av NVE for fagtema friluftsliv.

Verdivurdering

Selve tiltaksområdet er vurdert å ha størst verdi for rypejakt og bærplukking, men også fiske i Roggejávri blir tillagt noe vekt. For rypejakt- og bærplukking er området godt egnet, særlig på grunn av at det er lettgått og lett tilgjengelig. Alternative områder er ikke like lett tilgjengelig, noe som tilsier stor verdi. På grunn av at aktiviteten i området er sesongbetont, og området ikke er like mye brukt hele året blir verdien trukket noe ned til stor/middels.

Anleggsveiene mot Lavkadalen og Norddalen er mye benyttet både til fotturer og sykkelturner om sommeren og til skiturer om vinteren, og får stor verdi.

Områdene ved Helligskogvatnet og Helliskogen fjellstue får stor verdi på grunn av at det er mye brukte områder som ligger svært lett tilgjengelig.

Området oppover mot Didnojhoka tilbyr lengere turer, men har en noe mindre bruk enn områdene rundt Dalmunningen og Helligskogvatnet, og får middels verdi.

Anleggsveien nordover fra Perskogen inn mot Roggejávri har også en noe lavere bruk enn anleggsveiene nord for tiltaksområdet, og får middels verdi.

De høyereliggende delene av dalen oppover mot finskegrensa er derimot i regional sammenheng svært mye benyttet i deler av året, særlig senvinters og utover våren, så lenge snøen og isen ligger, og får stor verdi.

Strekningen i Skibotndalen mellom Rihpojohka og Skibotn kraftverk, der den nye 132 kV kraftledningen er planlagt, har størst verdi for elgjakt på høsten, og de nedre delene har en viss verdi for fiske. Strekningen får middels verdi for friluftsliv.

Virkninger av Rieppi vindkraftverk

Tiltaksområdet

Lokaltopografien i selve vindkraftverket og den korte avstanden til turbinene gjør at det er veldig varierende hvor mange av turbinene som er synlige til en hver tid når man befinner seg i tiltaksområdet.

Ryper har vist seg å ha stor stedtrohet til sine hjemmeområder på tross av vindkraftutbygginger. Det er dermed forventet at rypebestanden vil være i tiltaksområdet som før. Vindkraftverket vil heller ikke være til hinder for fri ferdsel for jegere i området, men selv om vindkraftverket i seg selv

ikke vil hindre jakt i området kan flere av jegerne oppfatte området som et vesentlig mindre attraktivt område å jakte i. Naturopplevelsen knyttet til jakta vil bli endret, og for noen av de tilreisende jegerne er det sannsynlig at selve vindkraftverksområdet ikke lenger vil være et attraktivt område for rypejakt. De øvre delene av Skibotndalen og nabodalførene har likevel store, alternative områder for rypejakt som vil være mindre påvirket av vindkraftverket eller ikke påvirket i det hele tatt, men disse områdene er ikke like lett tilgjengelige som selve tiltaksområdet.

For bærplukkere i området vil påvirkningen også i stor grad dreie seg om påvirkningen på den totale naturopplevelsen. For de som har stillhet og uberørt natur som et av sine hovedmål med turen, kan virkningen bli at de ikke lenger vil velge dette området for sine turer, eller at de ikke får like godt utbytte av sine turer.

Roggejávri er i en viss grad brukt som fiskevann, og med forholdsvis umiddelbar nær beliggenhet til tiltaksområdet vil områdene rundt Roggejávri bli påvirket av synlighet fra de fleste vindturbinene samt noe støy avhengig av vindretning og vindstyrke. Den planlagte tilkomstveien, eventuelt med stitilknytning vil medføre at vannet bli lettere tilgjengelig om sommeren.

Tilkomstveien inn i området kan også medføre muligheter for en ny brukergruppe som synes det er positivt med tilrettelegging og som ikke tillegger ro og fravær av menneskelig inngrep like høy verdi som kanskje dagens brukere gjør. Særlig veien langs Rihpojávri kan være egnet til både gå- og sykkelturner. Størst bruksområde vil den nok ha som sykkelvei siden det er flere kilometer fra bommer på hver side til vindkraftverket, og det dermed kan være litt langt å gå inn til vindkraftverket, særlig for eldre og barnefamilier. Det går i dag flere stier fra enden av anleggsveien ved Gardebor innover mot tiltaksområdet, og Troms Kraft kan være villige til å utforme stinettet slik at det dannes en sammenhengende vei/sti fra anleggsveiene på nordsiden av Ripojávri, via vindkraftverket til anleggsveien fra Gardebor på sørsiden av tiltaksområdet. Særlig for terrengsyklister kan dette representere en ny, gjennomgående anleggsvei/sti på ca. 12 km utenom E8 og som er tilknyttet eksisterende anleggsveier gjennom Lavkadalen og mot Norddalen. Siden terrengsykling er et satsningsområde for Storfjord bør den nye veien med tilknytning til stier være et positivt element i så måte.

Samlet sett vil tiltaket ikke endre bruksmulighetene for eksisterende aktiviteter i vesentlig grad, og det kan åpne for nye aktiviteter, men attraktiviteten og identiteten til området vil bli vesentlig endret ved at området vil bli mindre attraktivt for de som har et tradisjonelt syn på målet med friluftsliv og i forhold til det som blir sett på som det tradisjonelle friluftslivet i Norge, mens det for nye brukergrupper kan bli et mer attraktivt område.

For de som setter pris på området sine naturverdier i friluftssammenheng vil tiltaket få betydelige negative virkninger, mens for potensielle nye brukere kan virkningene være positive. Da de fleste nok tilhører den første kategorien er de samlede virkningene for tiltaksområdet vurdert til negative.

Influensområdet

Anleggsveiene fra Dalmunningen

For anleggsveiene med utgangspunkt ved Dalmunningen er det få turbiner som er synlige de første tre kilometerne oppover mot Rihpojohka. Herfra og inn mot dammen er de fleste turbinene synlige. Oppover mot Lávkaluoppal er synligheten avhengig av lokaltopografien. For terrengsyklister med litt tempo vil dette trolig i liten grad påvirke naturopplevelsen da de på vei oppover bakkene vil ha ryggen mot turbinene, og på vei nedover ha forholdsvis stor fart og fokus på veien. For folk som ferdes til fots vil det påvirke utsikten i større grad siden disse ofte har et roligere tempo og flere pauser, og dermed mer tid til å studere omgivelsene. Størstedelen av

fotturene i området vil være innenfor en kilometer fra tiltaksområdet. Videre mot Norddalen og Lavkadalen vil noen få av turbinene være synlige.

Tiltaket vil ikke påvirke mulighetene til å utøve aktiviteter langs anleggsveiene, men noen vil oppleve at verdien av området er redusert som følge av de visuelle konsekvensene av vindkraftverket og eventuell støy. Hvor negativt dette oppleves vil variere fra person til person og avhenge av deres syn på bl.a. vindkraftverk, inngrep i naturen, og hvor viktig inngrepsfri natur er for dem, men de som ferdes på disse anleggsveiene benytter allerede inngrep etablert som følge av kraftutbygging. Basert på erfaringer fra andre vindkraftverk kan det også tenkes at særlig når kraftverket er nytt kan det fungere som en attraksjon, og at folk vil benytte veiene i større grad for å komme inn til kraftverket for ta en titt. Den samlede påvirkningen på dette området er vurdert som negativ/begrenset.

Helligskogvatnet og Helliskogen fjellstue

Her vil de fleste vindturbinene være godt synlig øst for E8 og synlig i varierende grad vest for E8 avhengig av lokale terrengformasjoner. Den korte avstanden gjør imidlertid at de turbinene som blir synlige bli til dels sterkt fremtredende, og vil vises i silhuett over Várddut. Tilgangen til området vil ikke bli endret, men de omringsliggende fjellenes preg av inngrepsfri natur vil bli merkbart endret både fra Helligskogvannet og områdene rundt Helligskogen fjellstue. Virkningene er vurdert til negative.

Didnojhka

På den første delen av strekningen av stien oppover langs Didnojhka vil de fleste av turbinene være synlige, og den forholdsvis korte avstanden gjør at turbinene vil prege omgivelsene en god del. Etter at dammen i Didnojhka er passert overstiger avstanden til turbinene 3 km og turbinene blir mindre dominerende i landskapet, men samtidig vil tiltaksområdet vil bli godt synlig på grunn av høydeforskjellen.

Mulighetene til å utøve friluftsliv i dette området vil ikke bli endret, og det er ikke forventet at bruken vil bli redusert i stor grad, men naturopplevelsen og attraktiviteten av området kan bli litt redusert, og de som ferdes her er vurdert å i større grad ville oppleve uberørt natur enn de som ferdes langs eksisterende anleggsveier. Påvirkningen i dette området er vurdert til negativ.

Anleggsveier nord for Perskogen

Hvor mange turbiner som er synlig fra anleggsveien fra Perskogen og innover mot tiltaksområdet er avhengig av lokaltopografien, og synligheten vil variere. Generelt vil få turbiner være synlige i starten av veien og flere bli synlige når man kommer opp i høyden. Området ligger nærmere enn 3 km fra tiltaksområdet, og turbinene blir dermed en sentral del av landskapet for de som beveger seg oppover mot tiltaksområdet. De samlede virkningene er vurdert å være negative.

Fjellområdene mot finskegrensen

De populære fjellområdene fra Perskogen mot finskegrensen ligger stort sett mer enn 3 km fra tiltaksområdet. Hvor mange turbiner som er synlige i dette området avhenger av lokaltopografien der en befinner seg. Avstanden til turbinene når en befinner seg i dette området er også litt større, og turbinene vil dermed bli mindre fremtredende ved at de ikke er en like sentral del av synsbildet. Fra DNT stien inn til Treriksrøya og Goldahytta er flere av turbinene synlige fra en avstand på ca. 7 km. Virkningen er vurdert å bli begrenset.

Kraftledningstraséen

Den planlagte 132 kV kraftledningen ned til Skibotn kraftverk vil i stor grad parallellføres med dagens 22 kV ledning. I de skogkledde områdene vil dagens ryddebelte utvides, og fra Norddalen og ned til Skibotn kraftverk vil tre ledninger parallellføres.

Ledningen og ryddebeltet vil bli mest synlig for de som befinner seg like under kraftledningene eller høyere oppe i terrenget og ser ryddegaten i skogen på noe avstand, men siden det er forholdsvis lite trafikk i fjellsidene i denne delen av dalen vil dette ha begrensede virkninger.

Det er ikke ventet at kraftledningen og den utvidede ryddegaten vil endre forholdene for elg i dalføret, og dermed heller ikke forholdene for elgjakt, selv om landskapet i dalføret vil få et noe større preg av inngrep enn før.

Ledningen vil krysse Skibotnelva ca. 1 km nedstrøms Gustavsvingen, samt at den vil krysse elva over til Rattuneset og tilbake igjen ca. 600 m oppstrøms Skibotn kraftverk. Forholdene for fisk vil ikke bli påvirket av kraftledningen, men de som fisker i kulper i nærheten av der ledningen krysser elva vil oppleve en forsterking av inntrykket av inngrep i naturen.

Mulighetene til å utøve friluftsliv i dalen vil ikke bli redusert som følge av kraftledningen, og det er heller ikke ventet at bruken vil bli redusert i noen grad som følge av ledningen, men verdien av området kan bli litt redusert for de som tillegger naturlandskapet i dalen stor verdi. Virkningene er derfor vurdert som begrenset.

Konsekvens

Konsekvensene i tabellen under er et resultat av de vurderte verdiene for friluftsliv vurdert opp mot antatte virkninger.

Oppsummering av verdier, virkninger og konsekvens av Rieppi vindkraftverk.

Område	Verdi	Omfang	Konsekvens
Tiltaksområdet	Middels/stor	Negative	Middels store/små negative
Influensområdet			
Anleggsveier fra Dalmunningen	Stor	Negative/begrenset	Middels store/små negative
Helligskogvatnet og Helligskogen fjellstue	Stor	Negative	Middels store negative
Langs Didnojhoka	Middels	Negative	Små negative
Anleggsveier nord for Perskogen	Middels	Negative	Små negative
Fjellområdene mot Finland	Svært stor	Begrenset	Små negative
Kraftledningstraséen Rhipojhoka – Skibotn kraftverk	Middels	Begrenset	Små negative

Avbøtende tiltak

Det anbefales at det ved en eventuell konsesjon opprettes en gruppe bestående av representanter for friluftsinteressene i området, utbygger og kommunen for å utarbeide eventuelle tiltak som kan være positiv for folks bruk av området. Det bør blant annet diskuteres om det kan være interessant og mulig å koble sammen internveinettet i vindkraftverket med stier og anleggsveier på sørsiden av tiltaksområdet for å få et sammenhengende vei/stinett for bl.a. terrengsykling. Andre mulige tiltak kan være oppsetting av varmebu, utkikkspunkt, etablering av faste rasteplasser, flytting av bommer for å gjøre området mer tilgjengelig etc. Eventuelle konsekvenser av avbøtende tiltak må veies opp mot andre interesser i tiltaksområdet.

1 Innledning

1.1 MÅLSETTING OG INNHOLD

Denne konsekvensutredningen er utarbeidet på oppdrag fra Troms Kraft Produksjon som fagrapport for friluftsliv for Rieppi vindkraftverk med tilhørende nettilknytning i Storfjord kommune. Rapporten skal tilfredsstillе konsekvensutredningsprogrammet fastsatt av NVE for fagtema friluftsliv.

Utredningen dekker temaet friluftsliv, jakt og fiske og inneholder en beskrivelse av dagens situasjon og vurdering av mulige konsekvenser av det planlagte tiltaket for fagtemaet, samt avbøtende tiltak.

Målet for utredningen er å beskrive hvilke konsekvenser en gjennomføring av tiltaket vil få for de som utøver friluftsliv i de øvre delene av Skibotndalen. Utredningen skal gi grunnlag for å:

- Beskrive eventuelle avbøtende tiltak som kan minimere konsekvenser og konflikter
- Gi grunnlag for å fatte vedtak om tiltaket skal få konsesjon eller ikke

NVE har fastsatt konsekvensutredningsprogram for Rieppi vindkraftverk i brev til Troms Kraft Produksjon AS datert 31.01.2004, og krevd følgende utredninger innenfor fagtema friluftsliv og ferdsel:

Friluftsliv

- Viktige friluftsområder som berøres av tiltaket skal beskrives. Dagens bruk av planområdet og tilgrensende områder til friluftaktiviteter skal beskrives.
- Det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltaket (ved støy, arealbeslag, påvirkning av opplevelsesverdien i området, lettere adkomst og eventuelle restriksjoner på utøvelsen av friluftsliv i eller i nærheten av planområdet) vil påvirke dagens bruk (jakt, fiske, turgåing, scooterkjøring med mer).
- Sannsynligheten for ising og behov for sikring av anlegget skal vurderes.

Framgangsmåte:

Eksisterende dokumentasjon skal gjennomgå, og eventuelt kompletteres med samtaler/intervjuer med lokale og regionale myndigheter, organisasjoner og lokalbefolkning.

1.2 DEFINISJON AV FRILUFTSLIV

Den allmenngyldige definisjonen av friluftsliv er "opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelser" (Miljøverndepartementet 2001). For friluftslivsutøverne står opplevelsen i sentrum, og opplevelsen er en kombinasjon av den aktiviteten utøverne bedriver, de fysiske omgivelsene aktiviteten foregår innenfor, og andre utøvere i området. Aktivitetene må sies å være en sentral del av opplevelsen, og det kan derfor være hensiktsmessig å foreta en avgrensning i forhold til det som kan regnes som friluftslivsaktiviteter (DN-Håndbok 18):

- nærmiljøaktiviteter (lek og opphold i grønne områder),
- fotturer/skiturer (kortere spaserturer eller flere dagers fotturer/skiturer)
- høstingsaktiviteter (jakt, fiske, sopp- og bærplukking),
- vannaktiviteter (bading, soling, padling, båtutfart)
- spenningsaktiviteter (dykking, klatring, rafting),
- aktiviteter i grenselandet mellom friluftsliv og fritid (dersom de foregår i naturomgivelser, f. eks. sykling, jogging).
- friluftsliv i tilknytning til motoriserte aktiviteter (f. eks. bading/fiske i forbindelse med motoriserte båtturer)

Nærmiljøaktiviteter, fotturer/skiturer, høstingsaktiviteter og i stor grad også vannaktiviteter kan betegnes som *tradisjonelle* friluftslivsaktiviteter, mens de øvrige aktivitetene kan betegnes som *moderne*.

Det presiseres at tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som fot- og ski- og sykkelturner, jakt, fiske og bærplukking er de vanligste i det berørte området, og rapporten vil derfor legge hovedvekt på disse. Vinterstid blir det drevet skuterkjøring langs merkede løyper og til nærliggende vann. Selve skuterkjøringen er ikke regnet som del av det tradisjonelle friluftslivet, men skuter blir i stor grad brukt som et fremkomstmiddel for å nå tradisjonelle friluftsliv- og raste-/campeområder, og utøving av tradisjonelle friluftslivsaktiviteter fra ulike målpunkter. Selve skuterkjøringen blir derfor ikke tillagt vesentlig vekt i rapporten, men aktivitetene drevet fra målpunktene, og tilgjengeligheten skuterkjøringen gir blir vurdert.

2 Metode og datagrunnlag

2.1 UTREDNINGSOMRÅDET

Utredningsområdet, dvs. det området som blir utredet i denne rapporten, omfatter både selve planområdet for tiltaket, og influensområdet for tiltaket.

Planområdet er det området som blir direkte påvirket av tiltaket, dvs. arealet der det vil skje fysiske inngrep som etablering av veier, mastefundament, vindturbiner, transformatorstasjon og 132 kV kraftledning. Influensområdet er definert som det området der opplevinger knyttet til friluftsliv kan bli påvirket av tiltaket, først og fremst på grunn av at vindturbiner, veier og kraftledning vil bli synlige i landskapet, men også som følge av støy og endret tilgjengelighet.

2.2 DATAINNSAMLING

Eksisterende skriftlig informasjon om friluftslivinteressene i utredningsområdet finnes bl.a. i en tidligere fagutredning for Rieppi vindkraftverk utarbeidet av BIO-Bjørn, og ellers i form av ulike kartdatabaser som Naturbase der statlig sikrede og andre viktige friluftsområder er registrert og INON databasen som viser inngrepsfrie områder. Disse sidene finnes i Troms Atlas, der det også for flere kommuner i Troms finnes kartlagte friluftsområder. Ishavskysten friluftsråd og Storfjord kommune er i gang med kartlegging av friluftsområder i Storfjord, og foreløpige data er gjort tilgjengelige for utredningen. Andre skriftlige kilder er turkart, lokale arealplaner, delplaner for idrett og friluftsliv og reguleringsplaner. Representanter fra kommunen, friluftsrådet, elgvald og ulike interesseforeninger samt lokalkjente har også bidratt med informasjon om området. For en oppstilling av kilder se kapittel 7.

Det har ikke vært gjennomført befaring i tiltaksområdet siden denne rapporten delvis baserer seg på en tidligere utarbeidet rapport om temaet der det ble gjennomført befaring.

2.3 METODE

Konsekvensutredningen er basert på metodikken i DN-håndbok 18 som beskriver hvordan temaet friluftsliv skal behandles i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven. Metoden er en systematisk, tredelt prosedyre sammensatt av en vurdering av verdier, virkninger og klassifisering av konsekvens i tiltakets plan- og influensområde. Inndelingen er sammenlignbar med metodikken i Statens Vegvesens håndbok 140, men har egne kriterier for verdi og virkninger (ikke omfang som i Håndbok 140). Konsekvensgradene til DN-håndbok 18 er sammenlignbare med konsekvensgradene i Håndbok-140 så fremt det dreier seg om negative konsekvenser.

2.3.1 Verdivurdering

Tiltaks- og influensområdet er delt inn i flere delområder der de områdene som er viktige for friluftsliv blir omtalt og gitt en verdi på bakgrunn av verdikriterium i Tabell 2-1. Hvor mange delområder tiltaks- og influensområdet blir delt inn i varierer fra prosjekt til prosjekt.

Verdien er et uttrykk for tilstand, egenskaper og utviklingstrekk knyttet til et bestemt område/miljø. Verdivurderingen tar utgangspunkt i hva området/miljøet har å si for ulike brukere, og kriterium som bruksfrekvens, opplevelseskvaliteter, funksjon, egnethet og tilrettelegging er viktige.

For fastsetting av verdien er det fem ulike verdikategorier: ubetydelig - liten – middels stor – stor - svært stor verdi (DN håndbok 18). I noen tilfeller vil det også være hensiktsmessig å benytte mellomkategorier som f. eks. liten/middels og middels/stor.

Tabell 2-1 Kriterier for verdivurdering av områder. Kilde: DN-håndbok nr. 18-2001

Verdi	Kriterier
Svært stor	- Området er svært mye brukt i dag. - Området er ikke svært mye brukt i dag, men oppfyller ett av følgende kriterier: - Landskap, naturmiljø eller kulturmiljø har opplevelseskvaliteter av svært stor betydning. - Området er spesielt godt egnet for en enkeltaktivitet som det lokalt/regionalt/nasjonalt ikke finnes alternative områder til av noenlunde tilsvarende kvalitet. - Området har et stort mangfold av opplevelsesmuligheter i forhold til landskap, naturmiljø, kulturmiljø og/eller aktiviteter. - Området inngår som del av en større, sammenhengende grønnstruktur av svært stor verdi, eller fungerer som ferdelskorridor mellom slike områder, eller som adkomst til slike områder. - Området har svært stor symbolverdi.
Stor verdi	- Området er mye brukt i dag. - Området er ikke mye brukt i dag, men oppfyller ett av følgende kriterier: - Landskap, naturmiljø eller kulturmiljø har opplevelseskvaliteter av stor betydning. - Området er godt egnet for en enkeltaktivitet som det lokalt/regionalt/nasjonalt ikke finnes alternative områder til av noenlunde tilsvarende kvalitet. - Området har et mangfold av opplevelsesmuligheter i forhold til landskap, naturmiljø, kulturmiljø og/eller aktiviteter. - Området inngår som del av en større, sammenhengende grønnstruktur av stor verdi, eller fungerer som ferdelskorridor mellom slike områder, eller som adkomst til slike områder. - Området har stor symbolverdi.
Middels	- Området har en del bruk i dag. - Området er lite brukt i dag, men oppfyller ett av følgende kriterier: - Landskap, naturmiljø eller kulturmiljø har visse opplevelseskvaliteter. - Området er egnet for en enkeltaktivitet som det lokalt/regionalt/nasjonalt ikke finnes alternative områder til. - Området inngår som del av en større, sammenhengende grønnstruktur av en viss verdi, eller fungerer som ferdelskorridor mellom slike områder, eller som adkomst til slike områder. - Området har en viss symbolverdi.
Liten	Området er lite brukt i dag. Området har heller ingen opplevelsesverdier eller symbolverdier av betydning. Det har liten betydning i forhold til den overordnede grønnstrukturen for de omkringliggende områder.
Ubetydelig	Ingen kjente friluftslivsinteresser (tiltaket er f.eks. foreslått i et industriområde, og vil ikke ha virkninger utover tiltaksområdet).

I følge DN-håndbok 18 skal områdene gis verdier for både lokale, regionale og nasjonale brukere. Det er ikke gjort i dette tilfellet da området stort sett har sammenfallende bruk og dermed verdier for lokale brukere (Skibotn/Storfjord) og regionale brukere (Tromsø og Troms for øvrig), og siden den nasjonale bruken er vesentlig underordnet lokal/regional bruk. Der nasjonal bruk forekommer et dette beskrevet i teksten.

2.3.2 **Virkninger**

Virkningsvurderingene skal gi en beskrivelse av hva, og hvor store endringer en tror tiltaket vil medføre for friluftslivet i de påvirkede områdene. Virkningene blir vurdert i forhold til 0-alternativet, og for de samme områdene eller miljøene som er verdivurdert.

Virkningene for friluftsliv blir vurdert som en av fire kategorier: betydelig negative - negative - begrenset - positive, se Tabell 2-2. Vurderingene av virkninger av tiltaket inngår som en del av diskusjonen av konsekvensene av tiltaket. Videre er det ikke alltid slik at et tiltak påvirker brukerne sin adferd, men det kan likevel ha noe å si for deres tilfredshet med å bruke området. Dersom brukerne f.eks. ikke har gode alternativ, eller har sterk tilknytning til området, vil de kunne fortsette å bruke det, men med redusert utbytte.

Tabell 2-2 Kriterium for vurderinger av et planlagt tiltak sin potensielle påverkning på friluftsliv. Kilde: Direktoratet for naturforvaltning 2001.

Virkninger	Kriterier
Betydelig negative	Den totale bruker forventes å bli vesentlig redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir vesentlig redusert*, <i>eller</i> områdets sin verdi for fremtidig bruk blir vesentlig redusert
Negative	Den totale bruken forventes å bli merkbart redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir merkbart redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for fremtidig bruk blir merkbart redusert
Begrenset	Den totale bruken forventes å bli litt redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir litt redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for fremtidig bruk blir litt redusert
Positive	Tiltaket vil ha positive virkninger for dagens eller framtidig friluftslivutøvelse i området

*Her bør det tas særlig hensyn til barn og unges muligheter for friluftslivsutøvelse

2.3.3 **Konsekvensvurdering**

Konsekvensene av et tiltak blir vurdert i forhold til den forventede tilstanden til området dersom tiltaket ikke blir gjennomført (0-alternativet). Konsekvensvurderingene skal være en avveining mellom verdien av området, virkninger av tiltaket og hvilke alternative områder/aktiviteter som finnes. I første omgang blir verdien av området sammenstilt med virkningen av tiltaket, og vist på en seksdelt skala fra *svært store negative konsekvenser* til *positive konsekvenser*, se Tabell 2-3. Tilgangen på alternative områder vil kunne bli brukt som et justeringskriterium.

Tabell 2-3 Klassifisering av konsekvenser for friluftsliv.

Områdets verdi	Tiltakets virkning for friluftslivet			
	Betydelig negative	Negative	Begrenset negative	Positive
Svært stor verdi	- - - -	- - -	- -	+
Stor verdi	- - -	- -	-	+
Middels stor verdi	- -	-	-	+
Liten verdi	-	-	0	0/+
Ubetydelig/ingen verdi	0	0	0	0

- - - - Svært store negative konsekvenser
- - - Store negative konsekvenser
- - Middels store negative konsekvenser
- Små negative konsekvenser
- 0 Ubetydelige/ingen konsekvenser
- + Positive konsekvenser

2.3.4 0-Alternativet

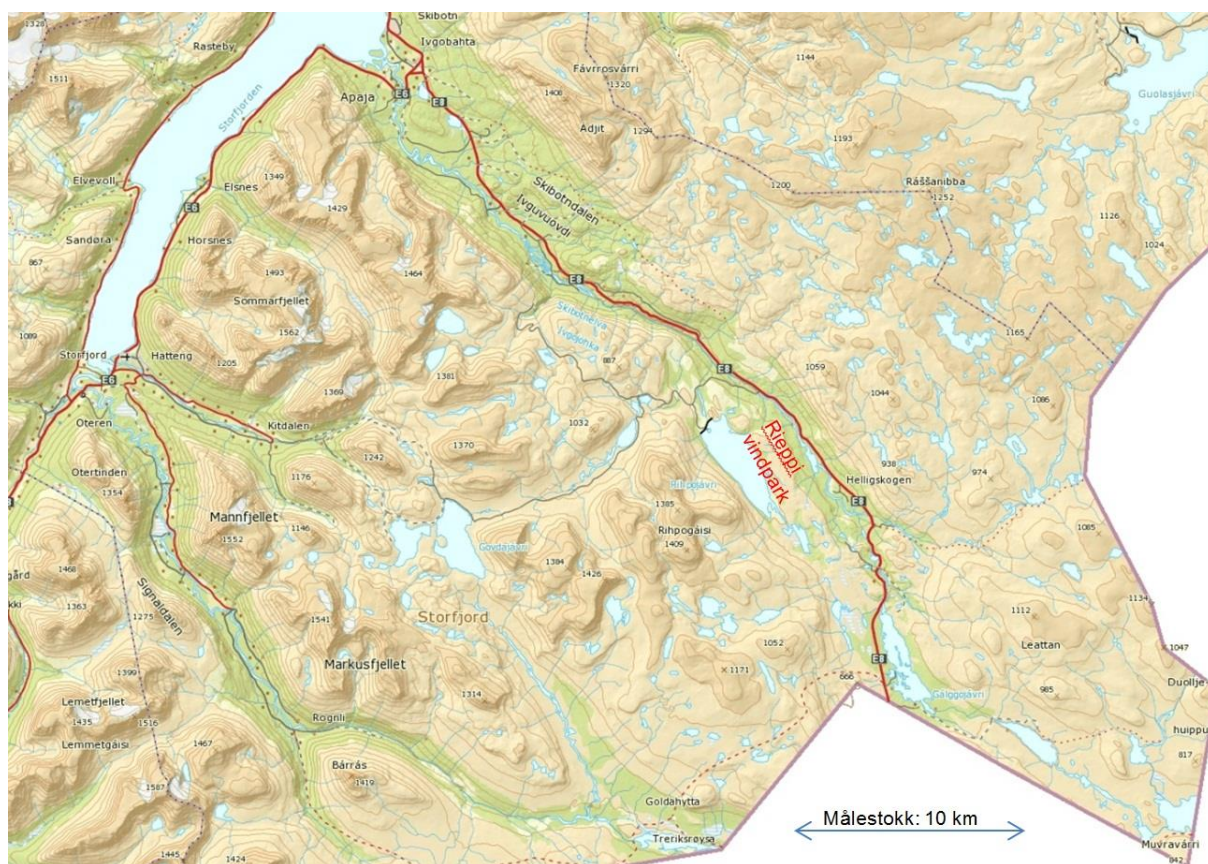
0-Alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling innenfor influensområdet uten utbygging. For Rieppi vindkraftverk representerer dette dagens situasjon inkludert den konsesjonsgitte traseen for 420 kV kraftledning mellom Balsfjord og Hammerfest som krysser Skibotndalen ca. 9 km nordvest for tiltaksområdet, og over den planlagte 132 kV kraftledningen mellom Rieppi vindkraftverk og Skibotn kraftverk. Andre omsøkte trasealternativ for 420 kV ledningen er ikke tatt med som del av 0-alternativet. Det presiseres at foreliggende konsesjon på utredningstidspunktet ikke er rettskraftig.

3 Friluftslivet i utredningsområdet

3.1 GEOGRAFISK PLASSERING OG PLANSTATUS

Rieppi vindkraftverk er planlagt øverst i Skibotndalen i Storfjord kommune i indre Troms. Hoveddelen av planområdet ligger på den forholdsvis lave og langstrakte fjellryggen Várddut på østsiden av innsjøen Rihpojavri, samt på to mer avgrensede høyder nord for denne, Buvssavárri og en navnløs høyde med topp på 518 moh. Området ligger ca. 500 meter over havet, ca. 30 km fra Skibotn sentrum og 12 km fra grensen til Finland.

Det er ingen bebyggelse i selve planområdet, men langs E8 i dalbunnen like øst for tiltaksområdet er det noe fritidsbebyggelse, i tillegg til Helligskogen leir og Helligskogen fjellstue med tilhørende campingplass. I kommuneplanens arealdel (Storfjord kommune 2007) er plan- og influensområdet avsatt til LNF- områder (landbruks-, natur og friluftsområder) uten tillatelse til spredt utbygging.

Figur 3-1 Kartet viser geografisk plassering av Rieppi vindkraftverk ca. 30 km øst for Storfjorden og Skibotn sentrum.

3.2 OPLEVELSESKVALITETER

3.2.1 Egnethet

Selve tiltaksområdet ligger på flere lavere fjellrygger ca. 500 moh. Området ligger over tregrensa og grenser inntil vannet Rihpojávri som er sterkt regulert. Terrenget i tiltaksområdet er slakt, solåpent og vindeksponert og snøen forsvinner ofte tidlig. Fra sørlige del av tiltaksområdet og noe sørover er terrenget myrlendt med flere mindre vann. Vest for tiltaksområdet ligger fjellområder med til dels bratte fjelltopper på opptil 1300 – 1400 m og nedskårne daler mellom fjellene. Langs noen av disse daldragene går det anleggsveier etter vannkraftutbygging, og det er flere mindre vann i området. Øst for tiltaksområdet ligger Skibotndalen i bjørkeskogbeltet og med Skibotnelva rennende i bunnen. Øst for Skibotndalen brer en mindre kupert fjellvidde, med flere små vann, seg østover mot Finland og nordover mot Kåfjord.

De øvre delene av Skibotndalen kan med dette varierte landskapet by på en rekke tur- og aktivitetsmuligheter av varierende vanskelighetsgrad og lengde som lett kan tilpasses individuelle ønsker. Fjellviddene øst for Skibotndalen og mot finskegrensen ligger over skoggrensen, har tynt humusdekke og lite vegetasjon og er derfor lettgått terreng. På vestsiden av E8 er det noe mer myrer og kupert terreng som gjør fremkommeligheten over større avstander litt mer utfordrende. Øverst i Skibotndalen mot finskegrensen er det kort vei til snaufjellområdene, og et terreng som byr på flotte forhold for skiturer innover viddene. For de som vil gå kortere skiturer, er det også muligheter nede i selve Skibotndalen, og gamle anleggs- og traktorveier og skuterspor blir benyttet som skiløyper. De mange anleggs- og traktorveiene i området er godt egnet til terrengsykling.

Området har god bestand av rype, og det er også elg i området, selv om hovedtyngden av elgstammen befinner seg noe lenger nede i dalen (Georgsen pers. med., Overelv, S. pers.medd.).

I tillegg er Skibotndalen kjent for sitt kontinentale klima, og har ofte høyere sommertemperaturer og mindre nedbør enn de mer kystnære strøkene i Troms.

Figur 3-2 Tiltaksområdet sett fra nordøst v/Lávvojohka. Ripojávri midt i bildet. Foto: Troms Kraft Produksjon.

3.2.2 Grad av uberørthet

Øvre deler av Skibotndalen som helhet fremstår i liten grad som berørt av menneskelige inngrep da det er lite bebyggelse i dalen og de inngrepene og infrastrukturen som finnes er synlige i til dels avgrensede landskapsrom. E8 som går gjennom hele dalføret, med tilhørende trafikk til og fra Finland og støyen dette medfører, representerer det største inngrepet. Ellers er Skibotnvassdraget

i stor grad benyttet til vannkraftproduksjon. Vannet Rihpojávri som danner den vestre grensen av tiltaksområdet er regulert 41 m, og det er flere dammer i nordenden av vannet. Det er også anleggsveier og kraftledninger inn til både Rihpojávri og magasin og overføringer både nord og vest for tiltaksområdet. Også ved Roggejávri, Gálgojavri og Didnojhka henholdsvis sør og øst for tiltaksområdet er det anleggsveier inn til deler av vannkraftanlegg. 420 kV ledningen mellom Balsfjord og Hammerfest vil etter konsesjon fra NVE krysse Skibotndalen ca. 10 km nordvest for tiltaksområdet. Saken er til ankebehandling i OED, og det er også omsøkt flere traséløsninger betydelig nærmere tiltaksområdet for Rieppi vindkraftverk.

Det er lite bebyggelse i området, og det meste av bebyggelsen er tilknyttet militærleiren ved Helligskogen, Helligskogen fjellstue med tilhørende campingplass og campingplass ved Perskogen. Campingvognene ved Helligskogen fjellstue er i stor grad permanente og blir benyttet som hytter gjennom hele året, mens Perskogen campingplass er vinteråpen.

Både bl.a. militære, reindriftsnæringen og Troms Kraft har aktiviteter i planområdet som inkluderer bruk av firhjuling, noe som medfører enkelte kjørespor i terrenget som vist på Figur 3-3

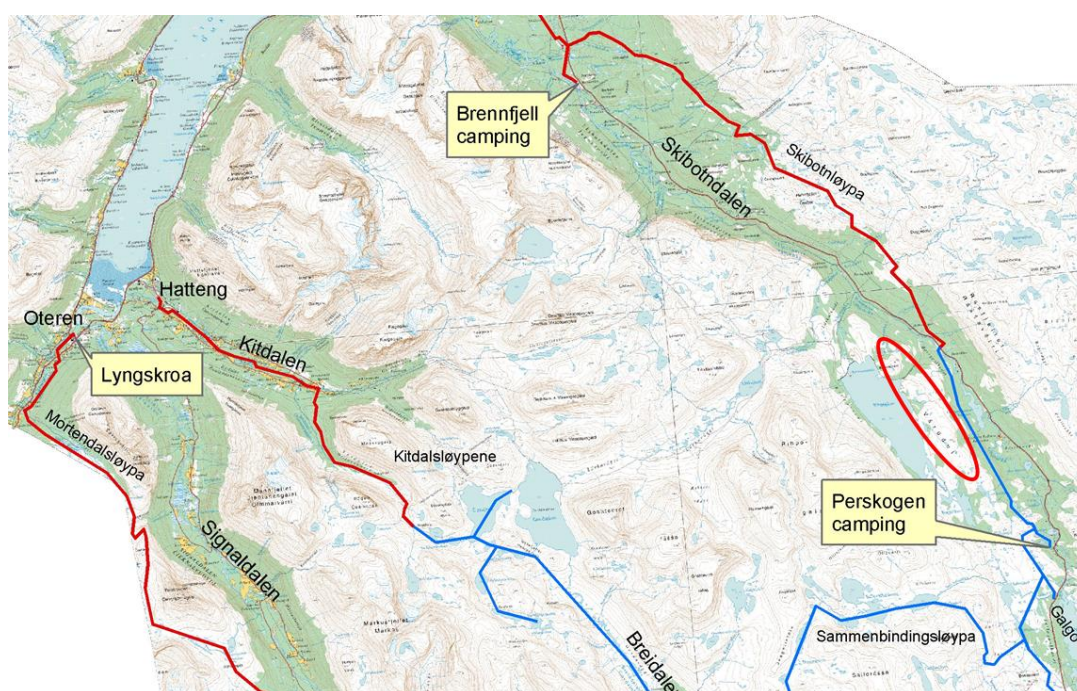
Figur 3-3 Kjørespor i terrenget på Várddut. Ripojávri i venstre bildekant.

3.2.3 Tilgjengelighet

Tiltaksområdet ligger ca. 2 timers kjøring fra Tromsø, noe som gjør det lett tilgjengelig for helgeutflukter herfra. E8 gjennom dalen gjør at friluftsområdene på begge sider av dalen er lett tilgjengelig, og det er flere egnede plasser å parkere langs E8 som utgangspunkt for turer i området. I forbindelse med vannkraftutbyggingen på slutten av 1970 tallet ble det etablert flere anleggsveier i området både nord og sør for tiltaksområdet. Anleggsveiene strekker seg opptil et par mil innover fjellområdene, knytter dalfører sammen og gjør deler av fjellområde lett tilgjengelig både til fots og særlig for syklistene som har lengere rekkevidde. Anleggsveiene er stengt med bom, men vinterstid benytter kraftselskapet skutere for vedlikehold og ettersyn på vannkraftanleggene, noe som gir fine forhold for skigåere i skutersporene langs anleggsveiene. De lengste anleggsveiene går fra Dalmunningen og innover mot dammen på Ripojávri, videre enten vestover

innover Lavkadalen eller nordvestover mot Norddalen. Ellers er det også anleggsveier bl.a. fra Perskogen og nordover på vestsiden av E8 og på østsiden av E8 til inntaket i Didnojhka.

Skuterløypa Skibotnløypa går fra Skibotn og oppover hele dalen til Kilpisjärvi i Finland. Det går avstikkere fra hovedtraseen til Brennfjell camping og Perskogen camping der mange starter fra. I tillegg krysser løypa E8 flere steder, noe som blir naturlige startpunkt for skuterkjørere. Nord for tiltaksområdet går løypa på østsiden av dalen, mens den forbi selve tiltaksområdet går på vestsiden av Skibotnelva, langs den eksisterende kraftledningen ved foten av Vårddut. Skuterløypa blir brukt som transportvei bl.a. for å komme seg fra Skibotn og de lavereliggende delene av dalen og campingplassene i området til friluftsområder lengere oppe på fjellet og rasteplasser og isfiskevann i fjellområdene, samt til Kilpisjärvi i Finland som er et mye brukt område for skuterkjøring. Løypa er vanligvis åpen fra nyttår til første helga i mai såfremt det er tilstrekkelige snøforhold (Nilsen, N. pers.medd.).

Figur 3-4 Utsnitt av kart som viser skuterløyper i Storfjord kommune. Skibotnløypa går ved foten av Vårddut like øst for tiltaksområdet som er merket med rød sirkel.

3.3 DAGENS BRUKERE

De øvre delene av Skibotndalen har få fastboende, men området er et populært utfartssted både for folk fra Skibotn, tilgrensende kommuner og regionen for øvrig. En stor del av brukerne av området er folk som har campingvogn på en av campingoppstillingsplassene i dalen. Ved Helligskogen fjellstue (hele året) og Perskogen camping (bare vinterhalvåret) er det til sammen plass for 160 campingvogner, og disse ligger ca. 1-3 km fra tiltaksområdet. Brennfjell camping ligger ca. 20 km lenger nede i dalen og har plass til 100 campingvogner. I tillegg er det flere campingplasser i Skibotn. Det er også et hyttefelt i Halsebakken nord for tiltaksområdet.

Camping- og hyttegjestene er i stor grad fra Tromsø og ellers fra de øvrige kommunene i regionen, samt fra Skibotn. De bruker campingvognen i stor grad i helger og ferier, særlig tidlig høst til jakt og bærplukking og servinters/påske til skiturer, isfiske og skuterkjøring (Johansen pers. med.), men det er også en god del bruk om sommeren. Rypejegere er i hovedsak fra Tromsø og øvrige deler av Troms, men det kommer også jegere fra andre steder i landet. Elgjakt er stor sett drevet av

lokalbefolkningen (Overelv, S. pers.medd.). Vinterstid kommer det også enkelte fra Finland for å gå på ski i fjellområdene nær grensen for å unngå forstyrrelser fra den mer omfattende skuterbruken i Finland. Finner kommer også over grensa for å gå til Halti, Finlands høyeste fjell, da de korteste rutene er fra Norge. Sommerstid kan det komme noen utenlandske reisende forbi og slå seg ned noen dager.

Brukerne er stort sett voksne og familier på turer i helger og ferier som vil oppleve et lett tilgjengelig fjell- og turterreng i motsetning til de brattere forholdene ute på kysten, og i et område som i tillegg er nedbørfattig og ofte varmere enn de mer kystnære områdene. Brukere fra regionen bruker også området som dagsturområde.

3.4 DAGENS BRUK

3.4.1 Fot- og sykkelturner

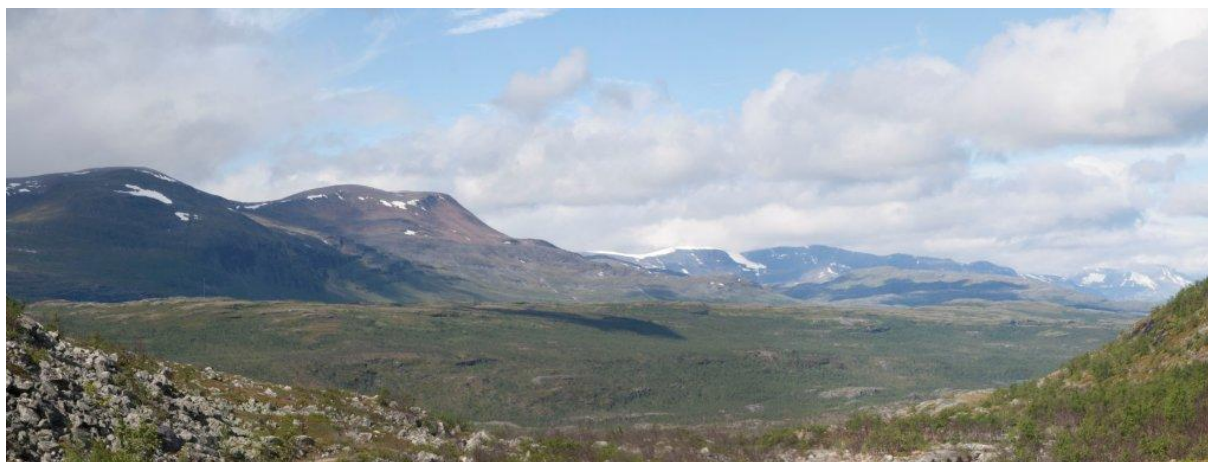
Det er ingen trimpostkasser eller andre definerte turmål i tiltaksområdet for selve kraftverket, men brukerne av Helligskogen fjellstue bruker nærområdet rundt fjellstua til småturer. I tillegg er anleggsveiene innover fjellet benyttet som lett tilgjengelige og lettgåtte turer, bl.a. inn til Rihpojávri (Johansen pers.medd.).

Nær finskegrensa ligger det flere turistforeningshytter som bl.a. er del av de etablerte langrutene Nordkalottruta fra Kautokeino til Kvikkjøkk i Sverige, og Grensesømmen fra Halden til Treriksrysa. Også de som går Norge på langs kommer ofte innom Skibotndalen.

Halti, Finlands høyeste fjell, kan blant annet nås fra Helligskogen via sti østover langs Didnojhoka til Finland.

De mange og lange anleggsveiene i området er særlig populært til terrengsykling, noe som har blitt et satsningsområde i Storfjord. Sykkelmulighetene i området er kanskje best kjent gjennom det årlige Lavkarittet mellom Oteren og Skibotn via Lavkadalen, og traseen passerer like nord for tiltaksområdet for Rieppi vindkraftverk.

Lenger nedover dalen langs strekningen for den nye 132 kV er det flere småstier rundt Halsebakken hyttefelt, og i Lulledalen, delvis inne i Lullefjellet naturreservat, går en skogsti der det er plassert en trimpostkasse.

Figur 3-5 Bilde fra lukehuset i Didnojhoka. Várddut er den lave fjellryggen midt i bildet.

3.4.2 Bærplukking

På Várddut i selve tiltaksområdet er det forekomster av multebær, blåbær og tyttebær som gir grunnlag for ordinær plukking, men det meste av bærplukkingen i området forekommer i hoveddalføret på begge sider av E8 (Georgsen pers.medd., Overelv pers.medd.). Unntaket er forekomst av multer som kan være betydelig i både sørlige og nordlige del av selve tiltaksområdet, i tilknytning til myrområdene fra Roggejohka og sørover til Sallojávri (Overelv pers.medd., Johansen pers.medd.). Det er også en del multer langs selve Várddut (Johansen pers.medd.). Multeområdene er tilgjengelig fra anleggsveiene både sør og nord for tiltaksområdet.

3.4.3 Ski- og skuterutfart

På servinteren og rundt påske er skiutfarten i området stor. Folk parkerer på tilgjengelige plasser langs E8 og går skiturer innover fjellene både østover og vestover fra E8. Områdene som benyttes er først og fremst områdene fra Helligskogen og oppover mot finskegrensa, men også de lavereliggende områdene rundt Helligskogen fjellstue, anleggsveiene innover fra Dalmunningen og Perskogen og skuterløypa gjennom dalen blir benyttet. De fleste skiturene i området er forholdsvis korte turer til isfiskevann og rasteplasser noen få kilometer fra E8.

For lengere skiturer er Halti i Finland et populært turmål via en rute langs Didnojhoka.

Skuterkjøring er også populært, men lovlig kjøring i fritidsøyemed er begrenset til merket løype innover Skibotndalen og de andre merkede løypene i Storfjord. Skuterløypa i Skibotn blir ofte benyttet som transportetappe til Finland der skuterkjøring er friere. Skuterkjørere finner seg ofte rasteplasser der de tenner bål, og ofte i nærheten av vann der de kan drive isfiske

3.4.4 Jakt

Skibotndalen har produktive viltbestander som gir grunnlag for årlig jakt etter elg og rype, samt at det de senere åra har vært åpnet for lisensjakt på jerv og gaupe. Lisensjakt på fredede rovdyr er ikke regnet som ordinært friluftsliv, og blir dermed ikke videre omtalt her.

Om høsten representerer rypejakta en sentral del av bruken av området, og både områdene nær dalen og lenger innover fjellet blir benyttet, alt etter preferansene og utholdenheten til jegerne. Tiltaksområdet og det tilgrensende influensområdet er statsgrunn og er forvaltet av Statskog. Småviltjakt i disse områdene er dermed åpen for allmennheten via salg av jaktkort. Det småviltet som jaktes mest innenfor planområdet og i buffersonen er lirype og fjellrype. Jakt på lirype om høsten foregår i hele dalføret, men viktige områder er særlig den østre siden av elva fra Rovvejohka og oppover dalen (Bjørn 2004). Gode jaktområder for begge rypeartene finnes i områdene rundt Rihpojávri og Sallojávri og ellers både nede i dalen og oppe i fjellområdene helt til finskegrensen, alt etter hvilke typer turer jegerne ønsker (Georgsen pers. medd., Overelv, S. pers.medd.). De som ønsker kortere og lettere turer holder seg nærmere Skibotndalen og anleggsveiene, men de som vil ha lengere turer går lengere innover fjellviddene. Selve tiltaksområdet et slakt, lettgått og lett tilgjengelig område, og er et godt likt område for rypejakt.

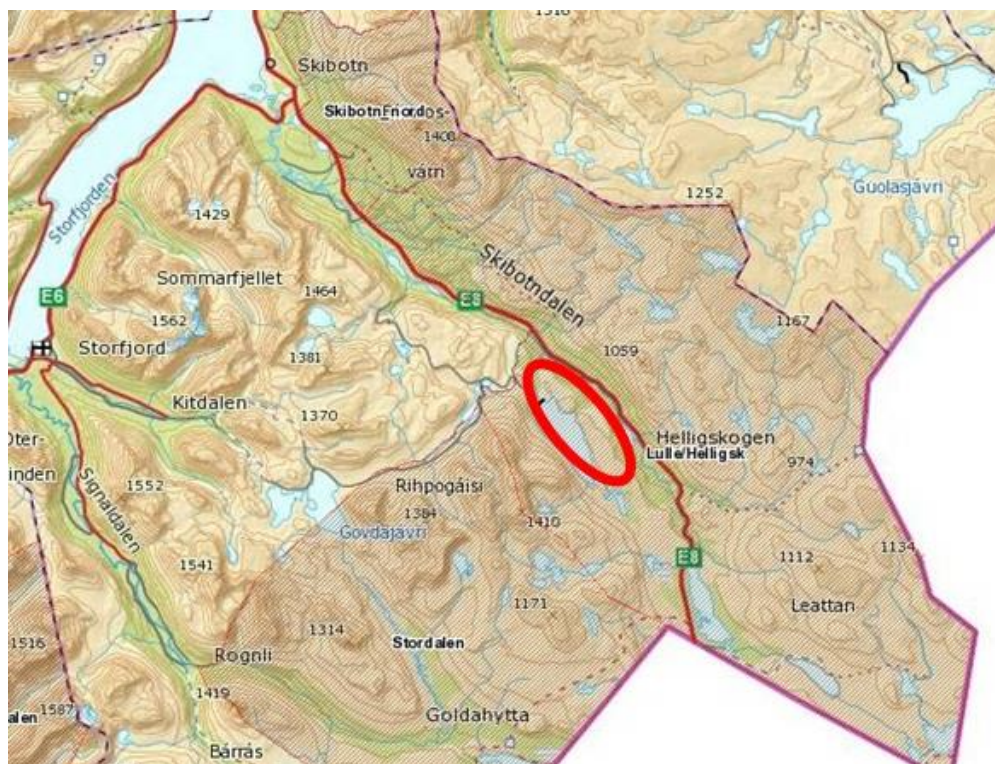
På grunn av forvaltningsarbeid er det innført kvoter for rypejakt. For Troms gjelder følgende kvoter: to liryper, tre fjellryper en skogsfugl er dagskvote. Sesongkvote er 12 ryper herav maks seks liryper. Rypejakta i Storfjord er i perioden 10.9 – 15.3.

Alternative områder for rypejakt er ikke like lett tilgjengelige. Lenger nede i Skibotndalen er terrenget brattere for å komme opp på fjellet, mens lenger oppe i Skibotndalen er områdene mye benyttet av reindrifta og det er en del firhjuling og skutertrafikk som gjør området mindre egnet til

jakt (Overelv, S. pers.medd.). Jaktområder i nabodalførene ligger heller ikke like lett tilgjengelig som på Várddut, slik at mens jakt på Várddut er godt egnet for dagsturer er de alternative jaktområdene mer egnet for turer over flere dager.

Elgbestanden i Skibotndalen er relativt stor og elgjakt praktiseres i hele dalføret. Tiltaksområdet og deler av de omkringliggende områdene ligger innenfor jaktfeltet Lulle/Helligskogen der Statskog er grunneier. Sørvest for tiltaksområdet ligger jaktfeltet Stordalen. Jaktfeltet Lulle/Helligskogen er del av Skibotn storvald. Statskogs jaktfelt i området er vist i Figur 3-6.

Det meste av jaktaktiviteten i Lulle/Helligskogen jaktfelt foregår nordvest for selve tiltaksområdet for vindkraftverket, fra ca. Gustavsvingen og nedover Skibotndalen (Georgsen pers.medd., Nilsen pers.medd). Det foregår likevel sporadisk jakt nærmere tiltaksområdet, bl.a. langs Skibotndalen fra Rovvejohka til Helligskogvannet og senest i 2012 ble det felt en elg i områdene mellom Várddut og Rihpogáisi (Overelv pers.medd.). Fellingsstatistikk for Skibotn storvald er vist i Tabell 3-1. Elgtettheten i Skibotnområdet har gått opp de senere årene, og det er forventet at tildelte fellingstillatelser vil økes i de kommende årene (Austarheim pers.medd.).

Figur 3-6 Statskogs jaktfelt for elg i Skibotndalen. Tiltaksområdet som er avmerket med rød ring ligger i jaktfeltet Lulle/Helligskogen, og er del av Skibotn storvald.

Tabell 3-1 Fellingsstatistikk for Skibotn storvald (Austarheim pers.medd.).

År	Tildelt totalt	Felt totalt	Fellingsprosent
2008	14	13	92,86
2009	14	10	71,43
2010	14	14	100
2011	14	15	107,14
2012	14	14	100

3.4.5 Fiske

Statskog selger fiskekort for området som gjelder for all statsgrunn.

I selve tiltaksområdet har Rihpojávri og Roggejávri bestander av ferskvannsfisk, mens småvannene i selve planområdet er fisketomme (Bjørn 2004). Rihpojávri er sterkt regulert, slik at forholdene for fisk i vannet er dårlige, og det er lite brukt som fiskevann (Georgsen pers.medd., Overelv pers.medd.). Roggejávri og de fleste andre fjellvannene i nærområdet har bestander av røye, og blir benyttet til røyefiske både sommer og vinter. Helligskogvatnet har bestand av røye og en god ørretstamme og ligger svært lett tilgjengelig til like ved E8. De fleste vannene som ligger forholdsvis lett tilgjengelig fra E8, eller ikke for langt fra skuterløya innover Skibotndalen blir benyttet til fritidsfiske (Overelv pers.medd.). Gálggojávri og Gállajávri noe nærmere finskegrensen er særlig kjent som gode røyevann, og benyttes mye både til isfiske (Johansen pers. medd., www.fiskeinord.no) og garnfiske om sommeren (Johansen pers.medd.). I følge Johansen er de beste isfiskevannene på østsiden av dalen, innover langs Didnojhka og videre mot Kåfjord og Finland, men disse er ikke like lett tilgjengelige som vannene nærmere E8 og skuterløypa.

Skibotnelva har bestand av sjørøret og det blir solgt fiskekort for de som vil fiske i elva. I følge informasjon fra Fylkesmannen i Troms (2008, Info hentet fra Troms Atlas) er Skibotnelva anadrom opp til Gustavsvingen, ca. 6 km nedstrøms sammenløpet med Rihpojohka. Nilsen (pers.medd.) mener at det kan gå sjørøret videre oppover mot Rovvejohka, men at det i de øvre delene er mindre fisk, og ikke mange fisker her. Mellom Skibotn kraftverk og Gustavsvingen er det flere gode fiskekulper, bl.a. ved Rattuneset, Kvitberg, Lullenes, Sitnodievvá, Gustavberget og Gustavsvingen (Nilsen pers.medd.). Både lokalbefolkningen og tilreisende fisker i elva, og nedstrøms Skibotn kraftverk settes det opp lavvoer og en gapahuk som fiskerne kan benytte seg av.

Figur 3-7 Langsetter ryggen av Várddut, mot sør. Fra Buvssavárri 543 m.o.h. Foto: Bjørn 2004.

3.5 VERDIVURDERING

Selve tiltaksområdet har størst verdi for rypejakt og bærplukking, men også fiske i Roggejávri blir tillagt noe vekt. For rypejakt- og bærplukking er området godt egnet, særlig på grunn av at det er

lettgått og lett tilgjengelig. Alternative områder er ikke like lett tilgjengelig, noe som tilsier stor verdi i følge Tabell 2-1. På grunn av at aktiviteten i området er sesongbetont, og området ikke er like mye brukt hele året blir verdien trukket ned til stor/middels.

Anleggsveiene mot Lavkadalén og Norddalen er mye benyttet både til fotturer og sykkeltrur om sommeren og til skiturer om vinteren, og får stor verdi.

Områdene ved Helligskogvatnet og Helligskogen fjellstue får stor verdi på grunn av at det er mye brukte områder som ligger svært lett tilgjengelig.

Området oppover mot Didnojhka tilbyr lengere turer, men har en noe mindre bruk enn områdene rundt Dalmunningen og Helligskogvatnet, og får middels verdi.

Anleggsveien nordover fra Perskogen inn mot Roggejávri har også en noe lavere bruk enn anleggsveiene nord for tiltaksområdet, og får middels verdi.

De høyereliggende delene av dalen oppover mot finskegrensa er derimot i regional sammenheng svært mye benyttet i deler av året, særlig servinters og utover våren så lenge snøen og isen ligger, og får stor verdi.

Strekningen i Skibotndalen mellom Rihpojohka og Skibotn kraftverk der den nye 132 kV kraftledningen er planlagt, har størst verdi for elgjakt på høsten, og de nedre delene har en viss verdi for fiske. Strekningen får middels verdi for friluftsliv.

Verdiene for de ulike delområdene er oppsummert i Tabell 3-2.

Tabell 3-2 Verdivurdering av viktige områder for friluftsliv i tiltaks- og influensområdet.

Område	Verdi
Tiltaksområdet	Middels/stor
Influensområdet	
Anleggsveier mot Kitdalen og Norddalen	Stor
Helligskogvatnet og Helligskogen fjellstue	Stor
Langs Didnojhka	Middels
Anleggsveier nord for Perskogen	Middels
Fjellområdene mot Finland	Stor
Kraftledningstraséen Rihpojohka – Skibotn kraftverk	Middels

4 Utbyggingsplanene

4.1 RIEPPI VINDKRAFTVERK

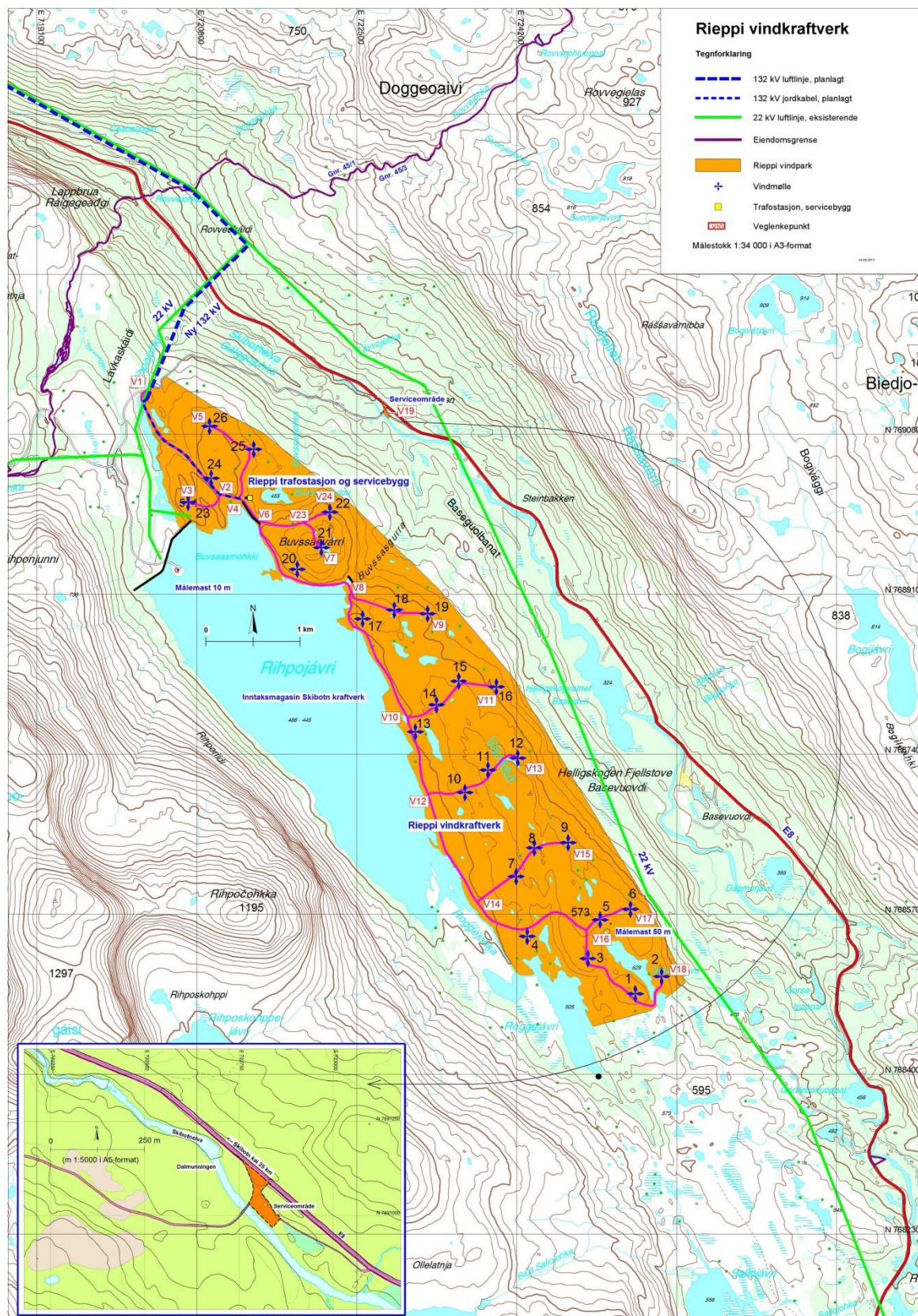
Planområdet utgjør nær 10 km² og berører én eiendom, eiet av Statskog. Vindturbinene produserer elektrisitet ved å utnytte bevegelsesenergien i vinden. Rotoren, som består av tre vinger montert på et nav, omdanner vindenergien til rotasjonsenergi som, eventuelt via et gir, driver en generator som genererer elektrisitet. Maskinhuset dreier seg med vindretningen slik at rotorplanet til enhver tid står på tvers av vindretningen. Ettersom vindhastigheten, og dermed energinnholdet i vinden, øker med høyden over bakken, er det viktig at tårnet har stor høyde. De fleste vindturbiner produserer elektrisk energi ved vindhastigheter mellom ca. 4 m/s og 25 m/s. Energiproduksjonen øker fra null ved 4 m/s til full produksjon ved om lag 14 m/s. Ved vindhastigheter mellom 14 m/s og 25 m/s er energiproduksjonen tilnærmet konstant tilsvarende installert effekt. Ved vindhastighet over 25-27 m/s stopper de fleste typer vindturbiner for å unngå for sterke mekaniske påkjenninger på konstruksjonen. Vindhastigheter over dette nivået er sjeldne.

Sannsynlige nøkkeltall for utbyggingen er vist i Tabell 4-1.

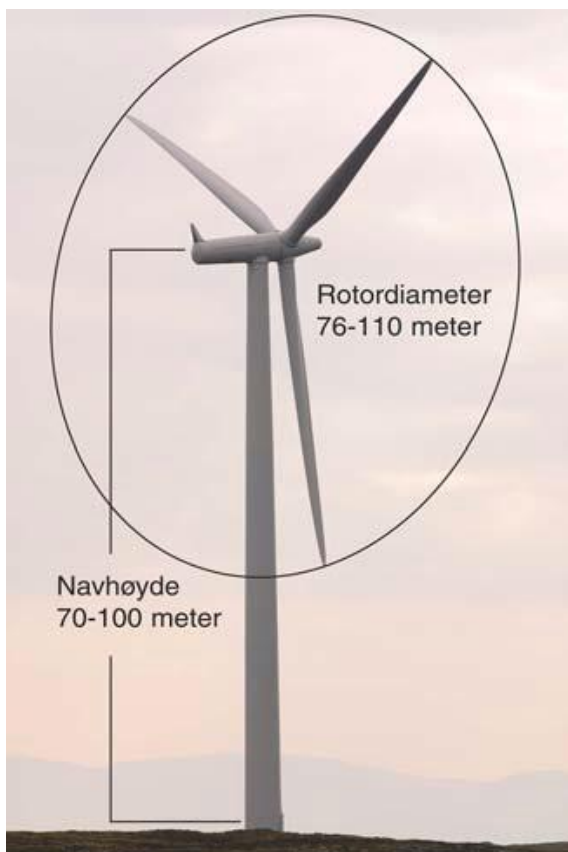
Tabell 4-1 Nøkkeltall for Rieppi vindkraftverk.

Egenskaper	Størrelse
Antall vindturbiner	26 stk
Effekt pr. vindturbin	3 MW
Samlet installasjon	78 MW
Båndlagt område	Totalt 10 km ²

Vindturbiner med en installert effekt på 2-3 MW representerer dagens teknologi og vurderes samtidig som teknisk og økonomisk optimale for prosjekter som realiseres i dag. Typiske dimensjoner for en vindturbin på 3 MW og eksempler på nøkkeldata for Vestas V90 3 MW vindturbiner er vist i Figur 4-2 og Tabell 4-2. Planområdet med plassering av turbiner, veitraseer, transformatorstasjon og serviceområde er vist i Figur 4-1.

Figur 4-1 Plankart over Rieppi vindkraftverk.

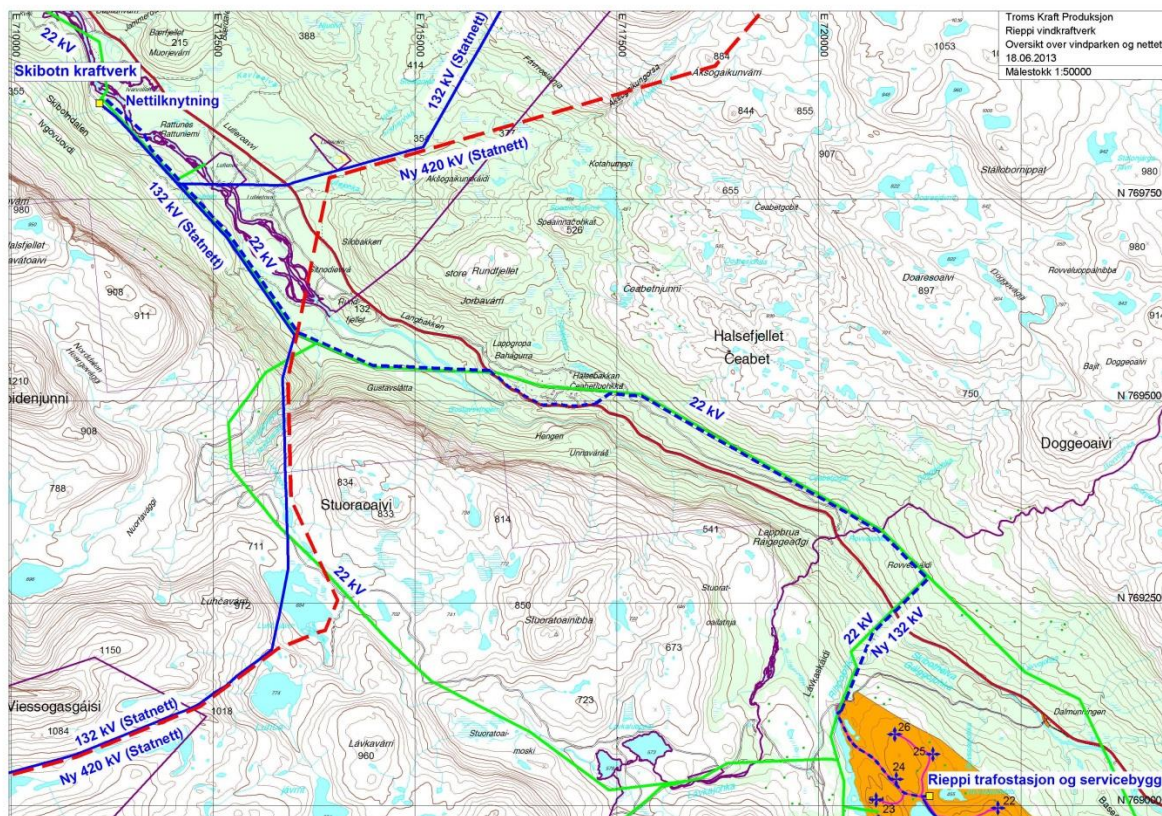
Figur 4-2 Typiske dimensjoner for aktuelle vindturbiner på 3 MW.

Tabell 4-2 Hoveddata for aktuell vindturbinetype.

Komponent/parameter	Dimensjon/data
Merke	Vestas V90
Nominell effekt	3 MW
Navhøyde	65 - 105 m
Rotordiameter	90 m
Rotorhastighet	16 omdr/min

4.2 NETTILKNYTNING

Rieppi vindkraftverk vil bli tilknyttet regionalnettet via en 132 kV nedgravd jordkabel fra transformatorstasjonen inne i planområdet, og ut til eksisterende anleggsvei fra Dalmunningen. Kabelen blir nedgravd i vegskulderen i internveisystemet til vindkraftverket. Fra eksisterende anleggsvei er det planlagt en 132 kV luftledning nedover Skibotndalen til transformatorstasjonen ved Skibotn kraftverk. Denne ledningen vil i stor grad parallellføres med eksisterende 22 kV ledning nedover dalen. Ledningen er planlagt med H-master i tre eller kompositt.

Figur 4-3 Trasékart for ny 132 kV nettilknytning fra Rieppi vindkraftverk til transformatorstasjon ved Skibotn kraftverk.

5

Virkninger

5.1 ANLEGGSFASEN

I anleggsperioden vil tiltaksområdet være dominert av anleggsmaskiner og gravearbeid som vil medføre støy, visuelle forstyrrelser og i mindre grad støvplager. Kilder til støy vil blant annet være graving og pigging, dumping av masser og tungtransport knyttet til bygging av anleggsvei og turbinfundament, deponering av masser og transport av turbinmoduler. Planområdet vil i denne perioden være dominert av anleggsmaskiner og gravearbeid, og de fleste, om ikke alle, arealene vil være lite egnet og mindre tilgjengelig for utøving av friluftsliv, spesielt jakt. Det vil sannsynligvis også bli avgrenset mulighet til ferdsel innenfor deler av planområdet under bygging. Påvirkning på influensområdet vil stort sett begrense seg til forstyrrelser som følge av støy.

Anleggsfasen er beregnet å vare i ca. 2 år. Konsekvensene i anleggsfasen er derfor begrenset i tid, men spor etter anleggsarbeidene langs anleggsveier og rundt turbinfundament og transformator vil være synlige i lang tid.

Påvirkningen i anleggsfasen blir vurdert som betydelig negative for selve vindkraftverksområdet siden ferdsel og jakt her vil være vanskelig i byggeperioden. Likeledes er påvirkningen vurdert som negative for de umiddelbare nærområdene til tiltaksområdet, som benyttes for fiske og multeplukking i områdene ved Roggejåvri på grunn av støy og visuelle konsekvenser som følge av anleggsarbeidene. Påvirkningen på tiltaks- og influensområdet vil variere i løpet av anleggsperioden alt etter hvor arbeidene foregår til en hver tid, siden vindkraftverket strekker seg langs en strekning på over 7 km.

Støy og stor grad av menneskelig nærvær under byggingen av 132 kV kraftledningen ned til Skibotn kraftverk vil midlertidig kunne fortrenge elgen fra nærområdene rundt kraftledningen og vanskeliggjøre jakt i dette området. Det er ikke ventet at elgen vil bli fortrent veldig langt bort fra byggearbeidene, eller at det vil påvirke elgens adferd utover byggeperioden.

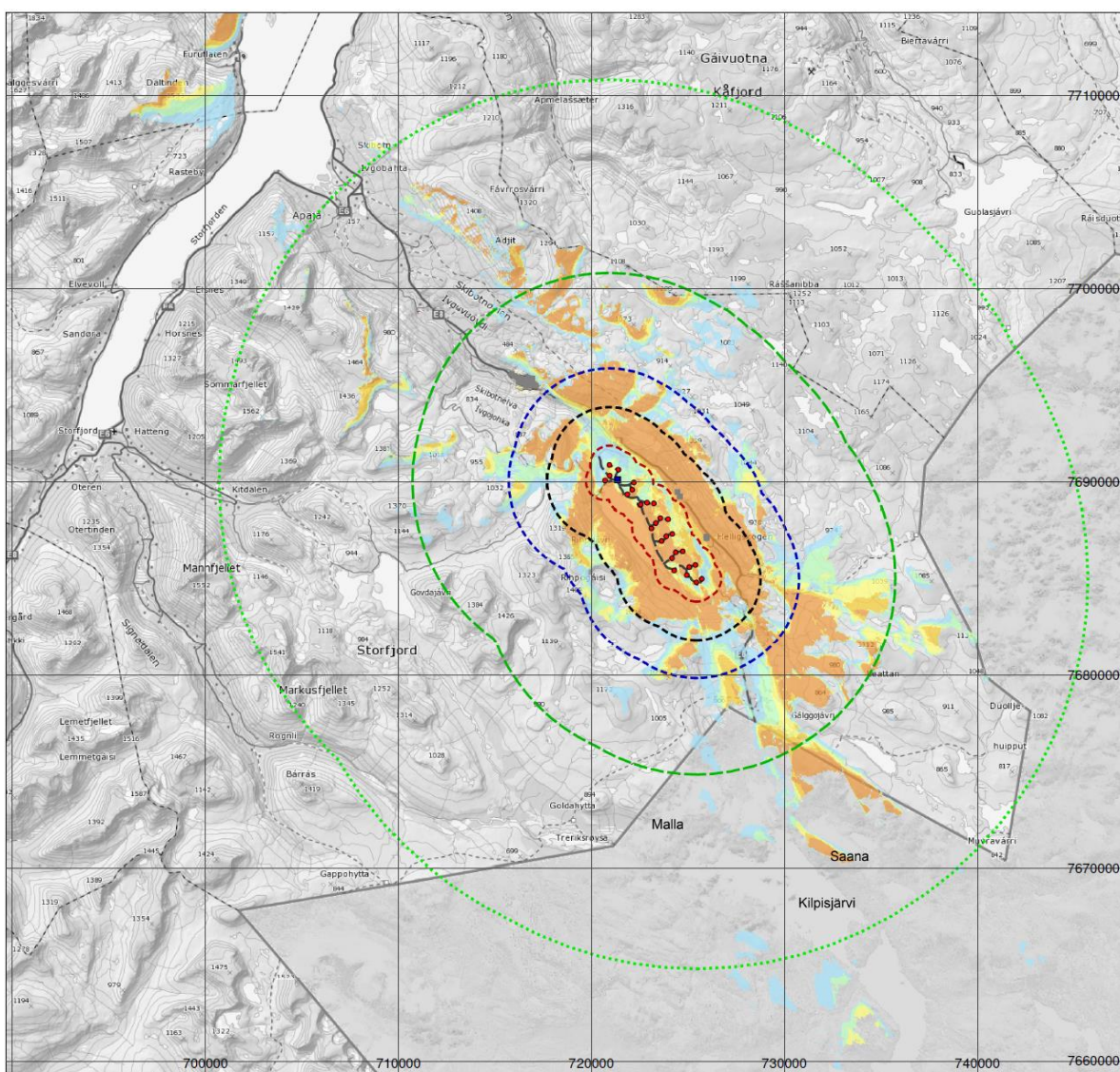
5.2 DRIFTSFASEN

5.2.1 Endringer i opplevingskvalitet

5.2.1.1 Visuelle konsekvenser

Konsekvensene for friluftslivet vil først og fremst være knyttet til de visuelle virkningene av vindkraftverket. I planområdet vil virkningene være store og klart endre områdets opplevelseskvaliteter. Dersom et område er særlig verdifullt som følge av dets kvalitet som uberørt rekreasjonsareal, vil denne verdien bli betydelig redusert. Hvor negative endringene oppleves som, avhenger også av den typen friluftslivsaktivitet som utøves. Det er f. eks. nærliggende å tenke seg at konsekvensene er større for en turgåer på vei opp til et utsiktspunkt enn for en terrengsyklist i stor fart som er avhengig av å ha fokus på veien.

I et videre influensområde vil vindturbinene være mer eller mindre synlige avhengig av avstand og naturlig utsynsretning. På avstander opptil 3 km vil turbinene prege omgivelsene en god del når det er klarvær og dagslys. På avstander på 3 - 6 km vil det være vanskelig å bedømme størrelsen på vindturbinene. På større avstander enn rundt 8 - 10 km vil turbinene sjelden være særlig fremtredende. Dersom landskapet er åpent, med lite vegetasjon, slik det er på Vårdut og i dalen ellers over skoggrensen, vil turbinene naturlig nok virke dominerende. På den annen side kan fjellrygger og tettere vegetasjon gi skjermende effekter, som reduserer turbinenes visuelle dominans. Dette betyr at enkelte steder bare vil kunne se et fåtalls turbiner/vingesveip, eller at turbinene ikke vil være synlige i det hele tatt. Synligheten av vindkraftverket er vist i Figur 5-1.

Figur 5-1 Synlighet av vindturbinene i Rieppi vindkraftverk. I de lyseblå områdene er bare noen helt få turbiner synlige, mens i de sterkest oransje områdene er nesten alle turbinene synlige. Kartet er vist i større versjon i vedlegg 1.

5.2.1.2 Støy

Støyen som oppstår ved produksjon av strøm fra vindturbiner kommer fra maskineriet og fra vingenes bevegelse. Maskinstøyen er som regel liten i forhold til støy fra vingene på grunn av lydisolering og andre støydempende tiltak.

Støynivået fra vingene er avhengig av både vindretningen og vindhastigheten. Støynivået øker med vindhastigheten ettersom vingenes rotasjon øker, men den hørbare støyen øker bare inntil et visst punkt, og er mest hørbar ved vindhastigheter rundt 8 m/s. Ved vindhastigheter over dette maskeres støyen av vindens egenstøy.

Hvor plagsomt støyen vil være for friluftslivsutøverne avhenger bl. a. av hvor kraftig støyen er, om vindturbinene er synlige der man befinner seg, og hvor støyfølsom man er. Når det gjelder støyens innvirkning på dyr viser erfaringer fra Hitra at hjorten bruker vindkraftverkområdet omtrent som før, og at støy fra turbinene samt fra trafikk i forbindelse med vedlikehold trolig vil medføre begrenset forstyrrelse eller fortregelse (Langevatn pers. medd. i Riise 2010). Det er trolig at elgen vil reagere på et vindkraftverk omtrent som hjorten gjør. Bevanger m.fl. (2008 og 2010) viser at liryper på Smøla viser stor stedtrohet på tross av nærhet til vindkraftverk, og ser ikke ut til å endre tilholdssted på grunn av vindkraftverk. Bedre tilgjengelighet i form av nye veier kan på den annen side bidra til å øke tilstrømningen av mennesker, og for dyrene vil i så fall dette ha større konsekvenser enn både turbinstøy og vedlikehold i driftsfasen. Støy vil sjelden være et problem i avstander på 1 km eller mer fra vindkraftverket.

5.2.2 Endret tilgang

5.2.2.1 Bruksrestriksjoner

Når vindkraftverket er i drift vil veien inn stenges med bom. Det innebærer at det ikke vil være anledning til allmenn motorisert ferdsel innenfor bommen. Det vil likevel være fri ferdsel til fots og veiene kan benyttes av syklist.

5.2.2.2 Bygging av adkomstveier og internveier

Bygging av atkomstveier og internveier medfører store inngrep i landskapet, noe som gjør det vanskelig å tilbakeføre de berørte områdene til opprinnelig tilstand etter en konsesjonsperiode på 25 år. De nye veiene vil samtidig gjøre området mer tilgjengelig for friluftslivsutøverne generelt, og særlig for de som ønsker å praktisere f. eks. sykling.

5.2.3 Ising og iskast

Høy luftfuktighet og lave temperaturer kan medføre isdannelse på vindturbiner. Hyppigheten og mengden ising er avhengig av lokale værforhold og høyde over havet. Ising på rotorbladene oppstår primært når turbinen står i ro, og eventuelle iskast forekommer når turbinen starter å rotere. Isen vil normalt legge seg på fremkanten av vingen, og falle av i biter av ulik størrelse, som igjen ofte fragmenteres i mindre biter før de treffer bakken. Registreringer av ising ved Rieppi viser at ising gjennomsnittlig kan forekomme 100 – 200 timer i året (Weir 2012), noe som tilsvarer ca. 4-8 døgn. Isingen oppstår ofte i sammenhengende perioder med temperaturer rundt eller rett under null, og tåke eller svært høy luftfuktighet. Under slike perioder skal en være forsiktig med å ferdes i vindkraftverket, men dette er ofte perioder da det uansett er lite trafikk i området, nettopp på grunn av værforholdene med tåke.

5.2.4 **Endringer i adferd**

Det er gjennomført en rekke undersøkelser om effekter av tiltak i friluftsområder, både internasjonalt og i Norge, og disse viser at reaksjoner på miljøendringer kan være knyttet til endringer i brukshyppighet, romlig bruk, tidspunkt for bruken og aktivitet. Ved vurderingen av tiltakets konsekvenser vil en også ta i betraktning disse ulike, mulige atferdsendringene.

Det er samtidig viktig å være klar over at utbyggingen ikke bare kan påvirke brukernes atferd, men også deres tilfredshet med å bruke området. Dersom brukerne f.eks. ikke har gode alternativer til det friluftsområdet som blir berørt av tiltaket, vil de kunne fortsette å bruke området, men med redusert utbytte. Stedstilhørighet synes å medvirke til at brukerne fortsetter å benytte et område, selv om de opplever at kvaliteten forringes som følge av tiltaket. For brukere med sterk tilhørighet har områdene en følelsesmessig verdi som andre områder ikke har. De alternative områdene blir derfor uansett betraktet som mindre verdifulle, selv om det er mulig å utøve de samme aktivitetene der.

5.2.4.1 **Bruksfrekvens**

I noen tilfeller velger de eksisterende brukerne å fortsette å bruke området på samme måte som før enten ved at de synes endringen er akseptabel, eller fordi de ikke har andre alternativer. Konsekvensene beskrevet ovenfor kan imidlertid medføre at de reduserer bruken, eller i verste fall slutter å bruke området. De vil da velge å benytte et annet område for å utøve den ønskede aktiviteten, eller eventuelt slutte å utøve aktiviteten. Dette er avhengig av om det finnes alternative områder i nærheten eller ikke.

På en annen side kan bedret tilgjengelighet føre til at eksisterende brukere benytter området oftere, eller at nye brukere begynner å benytte område.

5.2.4.2 **Romlig bruk**

Dersom en utbygging bare direkte berører en del av et utfartsområde, kan de eksisterende brukerne benytte andre deler av dette området.

5.2.4.3 **Tidspunkt for bruken**

I områder som er utilgjengelige om vinteren på grunn av snø kan f.eks. brøyting av veier føre til at de benyttes av "sommerbrukere" også om vinteren.

Endringer i tidspunkt for bruken vil eventuelt kunne være indirekte, ved at en økning i bruken av området generelt, som følge av bedre tilgjengelighet, fører til at eksisterende brukere velger å benytte området på tider med lav bruksintensitet.

5.2.4.4 **Aktiviteter**

Siden området som nevnt vil bli utbygd med veier, vil det være egnet til å utøve nye aktiviteter som følge av bedre tilgjengelighet. Dersom utbyggingen innebærer at det ikke lenger er mulig å utøve en bestemt aktivitet, eller dersom brukerne ikke oppnår samme utbytte av å utøve aktiviteten som tidligere, kan de velge å fortsette å bruke området, men på en annen måte.

5.2.4.5 **Erfaringer fra andre vindkraftverk**

Det finnes lite informasjon om direkte konsekvenser av et vindkraftverk på friluftinteressene i et område, men Melby (Melby 2009) gjorde i 2009 en etterundersøkelse om konsekvensene av Hitra vindkraftverk på friluftslivsbruken i området. Åtte lokale organisasjoner ble intervjuet om bruken av

vindkraftverkområdet før kraftverket ble bygget, oppfatningene og forventningene til det planlagte kraftverket og hvordan friluftsområdene i og rundt kraftverket ble brukt 5 år etter utbyggingen. Organisasjonene som ble intervjuet består av ulike idrettslag, sportsklubber, jeger- og fiskeforening, utmarkslag, grunneierforening og to skoler.

Av de intervjuede organisasjonene svarte 6 at medlemmer brukte fjellområdene rundt vindparken litt, mens to organisasjoner svarte at områdene ble brukt mye av deres medlemmer. De fleste (7 av 8) skrev at bruksomfanget er opprettholdt etter utbyggingen, men påpekte at utbyggingen også har tilrettelagt for nye brukergrupper og nye bruksformer. Fotturer er blitt mindre utbredt, mens særlig syklistene har funnet et nytt område. 1 organisasjon skrev at bruksomfanget blant deres medlemmer er blitt mindre etter utbyggingen.

5 av 8 organisasjoner hevdet at utbyggingen totalt sett har hatt negativ betydning for sine medlemmers friluftsliv. De viktigste, negative konsekvensene fanges opp av kategoriene "støy fra vindmøllene", "synlighet av vindmøllene" og "inngrep i et uberørt område". Det var noe uenighet om hvorvidt viltet, og indirekte jaktutøvelsen, er berørt av utbyggingen eller ikke.

6 av 8 organisasjoner hevdet at deres medlemmer likevel har hatt glede av anleggsveien og den tilretteleggingen som denne representerer. 1 organisasjon påpekte imidlertid at samlet sett var anleggsveien å betrakte som negativ for medlemmenes friluftsliv.

Oppsummert beskriver 5 av 8 organisasjoner deres medlemmers friluftsliv som "ikke berørt". 1 organisasjon beskriver friluftslivet som "svært positivt berørt", mens 2 organisasjoner beskriver friluftslivet som "middels negativt berørt".

6 av 8 organisasjoner hevdet at Hitra vindpark ble "som forventet", 1 organisasjon krysset av for "bedre enn forventet", og pekte særlig på økt tilgjengelighet som begrunnelse. 1 organisasjon krysset av for "verre enn forventet", og fremhevet støy fra vindmøllene som begrunnelse.

5.2.5 Virkninger av Rieppi vindkraftverk

5.2.5.1 Tiltaksområdet

Selve adkomstveien til kraftverket er planlagt fra dagens anleggsvei inn til dam Rihpojavri, langs den østre bredden av Rihpojavri og sørøstover til de sørligste turbinene ved Guhkesjavri. Turbinene er hovedsakelig planlagt langs stikkveier østover fra denne veien, oppå og over selve fjellryggen øst for Rihpojavri.

Lokaltopografien i tiltaksområdet og den korte avstanden til turbinene gjør at det er veldig varierende hvor mange av turbinene som er synlige til en hver tid når man befinner seg i området. Generelt vil så godt som alle turbinene være synlige fra de høyereliggende områdene, og færre være synlige fra dalsøkk og forsenkinger i terrenget. Langs den gjennomgående veien vil stort sett de fleste turbinene være synlige til enhver tid, bortsett fra langs selve tilkomsten i nordenden av kraftverket.

Selve tiltaksområdet er stort sett benyttet til rypejakt, samt multeplukking og noe fiske i Roggejavri. Som omtalt i avsnitt 0 har ryper vist seg å ha stor stedtrohet til sine hjemmeområder på tross av vindkraftutbygginger (Bevanger m.fl. 2008 og 2010). Det er dermed ikke forventet at tiltaket vil ha noen vesentlige virkninger på selve rypebestanden i tiltaksområdet. Vindkraftverket vil heller ikke være til hinder for fri ferdsel for jegere i området, og den eneste fysiske begrensningen vil være at det ikke kan siktes mot turbinene på nært hold. Rype blir jaktet med halge som har begrenset rekkevidde, og på avstander på mer enn 50 m fra turbinene er det lite fare for at turbinene kan bli

skadet. Men selv om vindkraftverket i seg selv ikke vil hindre jakt i området kan flere av jegerne oppfatte området som et vesentlig mindre attraktivt område å jakte i. Selv om området også i dag er påvirket av kraftutbygginger i form av vannkraftverk, vil Ripojávri stort sett være tilnærmet fullt i den mest brukte jaktperioden på høsten, og området vil etter en vindkraftutbygging totalt endre karakter fra et område i hovedsak dominert av uberørt natur til et område der vindturbiner vil være svært dominerende i store deler av tiltaksområdet. Naturopplevelsen knyttet til jakta vil derfor bli endret, og for tilreisende jegere er det sannsynlig at selve Várddut ikke lenger vil være et attraktivt område for rypejakt. De øvre delene av Skibotndalen og nabodalførene har likevel store, alternative områder for rypejakt som vil være mindre påvirket av vindkraftverket eller ikke påvirket i det hele tatt, men som omtalt i avsnitt 3.4.4 er disse områdene ikke lite lett tilgjengelige som selve tiltaksområdet.

For bærplukkere i området vil påvirkningen også i stor grad dreie seg om påvirkningen på den totale naturopplevelsen som tidligere omtalt. Det er ikke forventet at selve bærforekomstene vil bli påvirket i vesentlig grad da det totale arealbeslaget er forholdsvis lite, men støy og synlighet av turbinene vil medføre at naturopplevelsen knyttet til bærplukkingen vil få større preg av menneskelig påvirkning. Selv om støyen fra turbinene ikke er veldig høy vil den være merkbar for de som oppholder seg inne i, eller like utenfor vindkraftverket over en viss periode. For de som har stillhet og uberørt natur som et av sine hovedmål med turen kan virkningen bli at de ikke lenger vil velge dette området for sine turer, eller at de ikke får like godt utbytte av sine turer.

Roggejávri er i en viss grad brukt som fiskevann, og med forholdsvis umiddelbar nær beliggenhet til tiltaksområdet vil områdene rundt Roggejávri bli påvirket av synlighet fra de fleste vindturbinene samt noe støy avhengig av vindretning og vindstyrke. Selve fiske i vannet vil ikke bli påvirket av tiltaket, men naturopplevelsen knyttet til fiske kan oppleves som sterkt forringet av noen. Roggejávri er regulert ca. 4 m og er nok ikke et av de beste fiskevannene i området, men nærheten til skuterløypa gjør at det likevel blir benyttet til fiske. Men det finnes mange vann i området med tilsvarende eller bedre kvalitet på fiske og forholdsvis lett adkomst. Den planlagte tilkomstveien vil medføre at vannet blir lettere tilgjengelig til fots og med sykkel.

På den andre siden kan tilkomstveien inn i området medføre muligheter for en ny brukergruppe som synes det er positivt med tilrettelegging og som ikke setter ro og fravær av menneskelig inngrep like høyt som kanskje dagens brukere gjør. Særlig veien langs Rihpojávri kan være egnet til både gå- og sykkelturner. Størst bruksområde vil den nok ha som sykkelvei siden det er flere kilometer fra bommer på hver side til vindkraftverket, noe som kan være langt å gå, særlig for eldre og barnefamilier. Det går i dag flere stier fra enden av anleggsveien ved Gardebor innover mot tiltaksområdet, og Troms Kraft kan være villige til å utforme stinettet slik at dette danner en sammenhengende sti fra anleggsveiene på nordsiden av Ripojávri, via vindkraftverket til anleggsveien fra Gardebor på sørsiden av tiltaksområdet. Særlig for terrengsyklister kan dette representere en ny, gjennomgående anleggsvei/sti på ca. 12 km utenom E8 og som er tilknyttet eksisterende anleggsveier gjennom Lavkadalen og mot Norddalen. Siden terrengsykling er et satsningsområde for Storfjord bør den nye veien med tilknytning til stier være et positivt element i så måte.

Samlet sett vil tiltaket ikke endre bruksmulighetene for eksisterende aktiviteter i vesentlig grad, og det kan åpne for nye aktiviteter, men attraktiviteten og identiteten til området vil bli vesentlig endret ved at området vil bli mindre attraktivt for de som har et tradisjonelt syn på målet med friluftsliv og i forhold til det som blir sett på som det tradisjonelle friluftslivet i Norge, mens det for nye brukergrupper kan bli et mer attraktivt område.

For de som setter pris på området sine naturverdier i friluftssammenheng vil tiltaket få betydelige negative virkninger, mens for potensielle nye brukere kan virkningene være positive. Da de fleste nok tilhører den første kategorien er de samlede virkningene for tiltaksområdet vurdert til negative.

5.2.5.2 Influensoområdet

Anleggsveiene fra Dalmunningen

For anleggsveiene med utgangspunkt ved Dalmunningen er det få turbiner som er synlige de første tre kilometerne oppover mot Rihpojohka. Herfra og inn mot dammen er de fleste turbinene synlige. Oppover mot Lávkaluoppal er synligheten avhengig av lokaltopografien. Veien innover mot dammen ligger innenfor 1 km fra tiltaksområdet, mens veien oppover mot Lávkaluoppal ligger nærmere enn tre kilometer fra tiltaksområdet. Innenfor disse avstandene vil turbinene prege landskapet en god del, også nedover fra Lávkaluoppal der tiltaksområdet vil utgjøre en vesentlig del av den naturlige utsynsretningen. Figur 5-2 viser vindkraftverket sett fra Lávkaluoppal.

For terrengsyklister med litt tempo vil dette trolig i liten grad påvirke naturopplevelsen da de på vei oppover bakkene vil ha ryggen mot turbinene, og på vei nedover ha forholdsvis stor fart og fokus på veien. For folk som ferdes til fots vil det påvirke utsikten i større grad siden disse ofte har et roligere tempo og flere pauser, og dermed mer tid til å studere omgivelsene. Størstedelen av fotturene i området vil være innenfor en kilometer fra tiltaksområdet. Videre mot Norddalen og Lavkadalén vil noen få av turbinene være synlige.

Tiltaket vil ikke påvirke mulighetene til å utøve aktiviteter langs anleggsveiene, men noen vil oppleve at verdien av området er redusert som følge av de visuelle konsekvensene av vindkraftverket og eventuell støy. Hvor negativt dette oppleves vil variere fra person til person og avhenge av deres syn på bl.a. vindkraftverk, inngrep i naturen, og hvor viktig inngrepsfri natur er for dem, men de som ferdes på disse anleggsveiene benytter allerede inngrep etablert som følge av kraftutbygging. Basert på erfaringer fra andre vindkraftverk kan det også tenkes at særlig når kraftverket er nytt kan det fungere som en attraksjon, og at folk vil benytte veiene i større grad for å komme inn til kraftverket for ta en titt. Den samlede påvirkningen på dette området er vurdert som negativ/begrenset.

Figur 5-2 Visualisering av vindkraftverket fra Lavkaluoppal. Avstanden til de nærmeste turbinene er ca. 2,5 km.

Helligskogvatnet og Helliskogen fjellstue

Områdene øst for Várddut i selve Skibotndalen som bli benyttet til friluftsliv ligger mellom 500 m og 2 km fra tiltaksområdet. Her vil de fleste vindturbinene være godt synlig øst for E8 og synlig i varierende grad vest for E8 avhengig av lokale terrengformasjoner. Den korte avstanden gjør at de turbinene som blir synlige blir til dels sterkt fremtredende, noe avhengig av vær-, vind- og

lysforhold, og vil vises i silhuett over Várddut. Tilgangen til området vil ikke bli endret, men de omringsliggende fjellenes preg av inngrepsfri natur vil bli merkbart endret både fra Helligskogvannet og områdene rundt Helligskogen fjellstue. Virkningene er vurdert til negative.

Figur 5-3 Vindkraftverket sett fra Helligskogen fjellstue. Avstanden er på ca. 1 km til de nærmeste turbinene.

Didnojhoka

Den første delen av strekningen av stien oppover langs Didnojhoka ligger innenfor 3 km sonen fra tiltaket. På denne strekningen vil de fleste av turbinene være synlige, og den forholdsvis korte avstanden gjør at turbinene vil prege omgivelsene en god del for de som stopper og tar en rast for å se på utsikten, eller er på vei nedover stien.

Etter at dammen i Didnojhoka er passert overstiger avstanden til turbinene 3 km. Turbinene blir mindre dominerende i landskapet og det blir vanskeligere å bedømme størrelsen på turbinene, men samtidig vil en videre oppover fra dammen bevege seg høyere i terrenget enn tiltaksområdet der turbinene ligger, slik at tiltaksområdet vil bli godt synlig i synsfeltet, og også veiene vil bli synlige, om enn lite fremtredende.

Mulighetene til å utøve friluftsliv i dette området vil ikke bli endret, og det er ikke forventet at bruken vil bli redusert i stor grad, men naturopplevelsen og attraktiviteten av området kan bli litt redusert, og de som ferdes her er vurdert å i større grad ville oppleve uberørt natur enn de som ferdes langs eksisterende anleggsveier. Påvirkningen i dette området er vurdert til negativ.

Anleggsveier nord for Perskogen

Hvor mange turbiner som er synlig fra anleggsveien fra Perskogen og innover mot tiltaksområdet er avhengig av lokaltopografien, og synligheten vil variere. Generelt vil få turbiner være synlige i starten av veien og flere bli synlige når man kommer opp i høyden. Området ligger nærmere enn 3 km fra tiltaksområdet, og turbinene blir dermed en sentral del av landskapet for de som beveger seg oppover mot tiltaksområdet. De samlede virkningene er vurdert å være negative.

Fjellområdene mot finskegrensen

De populære fjellområdene fra Perskogen mot finskegrensen ligger stort sett mer enn 3 km fra tiltaksområdet. Hvor mange turbiner som er synlige i dette området avhenger av lokaltopografien der en befinner seg. Det er flest turbiner synlig mellom Didnojhoka og Gálggoaivi et stykke opp i fjellsiden øst for E8. Avstanden til turbinene når en befinner seg i dette området er også litt større, og turbinene vil dermed bli mindre fremtredende ved at de ikke er en like sentral del av synsbildet. Fra DNT stien inn til Treriksøya og Goldahytta er flere av turbinene synlige fra en avstand på ca. 7 km. Virkningen er vurdert å bli begrenset.

5.2.5.3 Kraftledningstraséen

Den planlagte 132 kV kraftledningen ned til Skibotn kraftverk vil i stor grad parallellføres med dagens 22 kV ledning. Dalføret er skogkledt, selv om skogen er noe skrinnet med bare rabber og høydedrag ovenfor der ledningen krysser E8 ca. ved Gustavsvingen. I de skogkledde områdene vil ryddebelte utvides, og fra Norddalen og ned til Skibotn kraftverk vil tre ledninger parallellføres.

Ledningen, og ryddebeltet, vil bli mest synlig for de som befinner seg høyere oppe i terrenget og ser ryddegaten i skogen på noe avstand, men siden det er forholdsvis lite trafikk i fjellsidene i denne delen av dalen vil dette ha begrensede virkninger. Unntakene er områdene ved Halsebakken, der ledningen vil parallellføres med E8, noe som vil redusere virkningen av ryddebeltet, samt området ved Lulleskogen skogsti. Lulleskogen skogsti vil ligge ca. 1,5 km fra ledningen, og tett skog og lite høydeforskjell gjør at ledningen ikke vil bli synlig herfra. I tillegg er Statnetts nye 420 kV ledning mellom Balsfjord og Hammerfest planlagt gjennom dette området, en ledning som vil gi mye større lokale virkninger for Lulleskogen.

Det er ikke ventet at kraftledningen og den utvidede ryddegaten vil endre forholdene for elg i dalføret, og dermed heller ikke forholdene for elgjakt, selv om landskapet i dalføret vil få et noe større preg av inngrep enn før. Det er de som beveger seg i nærheten av kraftledningstraseen eller i høydedragene over traseen og ser ned på denne som vil legge merke til ledningen og den utvidede ryddegaten.

Ledningen vil krysse Skibotnelva ca. 1 km nedstrøms Gustavsvingen, samt at den vil krysse elva over til Rattuneset og tilbake igjen ca. 600 m oppstrøms Skibotn kraftverk. Forholdene for fisk vil ikke bli påvirket av kraftledningen, men de som fisker i kulper i nærheten av der ledningen krysser elva vil oppleve en forsterking av inntrykket av inngrep i naturen.

Mulighetene til å utøve friluftsliv i dalen vil ikke bli redusert som følge av kraftledningen, og det er heller ikke ventet at bruken vil bli redusert i noen grad som følge av ledningen, men verdien av området kan bli litt redusert for de som tillegger naturlandskapet i dalen stor verdi. Virkningene er derfor vurdert som begrenset.

5.2.6 Konsekvens

Konsekvensene i Tabell 5-1 er et resultat av de vurderte verdiene for friluftsliv vurdert opp mot antatte virkninger etter matrisen i Tabell 2-3.

Tabell 5-1 Oppsummering av verdier, virkninger og konsekvens av Rieppi vindkraftverk.

Område	Verdi	Omfang	Konsekvens
Tiltaksområdet	Middels/stor	Negative	Middels store/små negative
Influensområdet			
Anleggsveier fra Dalmunningen	Stor	Negative/begrenset	Middels store/små negative
Helligskogvatnet og Helligskogen fjellstue	Stor	Negative	Middels store negative
Langs Didnojhka	Middels	Negative	Små negative
Anleggsveier nord for Perskogen	Middels	Negative	Små negative
Fjellområdene mot Finland	Svært stor	Begrenset	Små negative
Kraftledningstraséen Rhipojohka – Skibotn kraftverk	Middels	Begrenset	Små negative

6 Avbøtende tiltak

Det anbefales at det ved en eventuell konsesjon opprettes en gruppe bestående av representanter for friluftinteressene i området, utbygger og kommunen for å utarbeide eventuelle tiltak som kan være positiv for folks bruk av området. Det bør blant annet diskuteres om det kan være interessant og mulig å koble sammen internveinettet i vindkraftverket med stier og anleggsveier på sørsiden av tiltaksområdet for å få et sammenhengende vei/stinett for bl.a. terrengsykling. Andre mulige tiltak kan være oppsetting av varmebu, utkikkspunkt, etablering av faste rasteplasser, flytting av bommer for å gjøre området mer tilgjengelig etc.

Eventuelle konsekvenser av avbøtende tiltak må veies opp mot andre interesser i tiltaksområdet.

7

Kilder

7.1 SKRIFTLIGE KILDER OG DATABASER

Bevanger, K. m.fl. 2008. Pre- and post-construction studies and conflicts between bird and wind turbines in coastal Norway. Progress Report 2008. NINA report 409.

Bevanger, K. m.fl. 2010. Pre- and post-construction studies and conflicts between bird and wind turbines in coastal Norway (Bird-Wind). Report on findings 2007 – 2010. NINA Report 620.

Bjørn, Tor Harry. 2004. Rieppi vindkraftpark i Storfjord kommune. Mulige konsekvenser for friluftslivet. BIO- Bjørn oppdragsmelding. 4- 2004.

Direktoratet for naturforvaltning 2001. Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven. Håndbok 18 – 2001.

Langevatn pers. medd. i Riise 2010. Rolf Langevatn, forsker NINA i Riise, E. 2010. Ytre Sula vindkraftverk. Fagrapport friluftsliv og reiseliv.

Melby, M.W. 2009. Hitra vindpark. Plan om utvidelse – Hitra 2. Etterundersøkelse og konsekvensutredning. Tema friluftsliv. Miljøfaglig Utredning rapport 2009 – 50. ISBN 978-92-

Miljøverndepartementet 2001. St.meld.nr. 39 (2000 – 2001). Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet. Miljøverndepartementet, Oslo.

Mikalsen, J. 1994. Arealbruk i Skibotndalen. Prosjektrapport ved Storfjord kommune.

Nord-Troms kart på internett http://webhotel2.gisline.no/gislinewebinnsyn_nordtroms/

Storfjord kommune 2007. Arealdelen av kommuneplanen 2007 – 2019. Vedtatt 11.07.07.

Troms Atlas 2013. Anadrom fiskestrekning i elver i Troms på Troms Atlas, publisert av Fylkesmannen i Troms. 29.04.2013

Weir, D. 2012. Rieppi, Storfjorden, Troms. Wind analysis and production estimate for Rieppi wind farm. Kjeller Vindteknikk. Rapport nr. KVT/DEW/2012/R061.

www.fiskeinord.no. 26. 04.2013. Din guide til fiske i Troms og Finnmark.

7.2 MUNTlige INFORMANTER

Austarheim pers.medd. E-post datert 29.04.2013 fra Åsmund Austarheim, Skogbrukssjef, Nord-Troms.

Figenschau, Nina. Ishavskysten friluftsråd, kartleggingskoordinator. E-post datert 2013.05.02.

Georgsen pers. medd. Per Einar Georgsen, valdansvarlig Skibotn storvald.

Ingebrigtsen, Karoline Rasch. Skibotn IL.

Johansen pers.medd. Wiggo Johansen. Pensjonert skogbrukssjef, lokalkjent og friluftsmenneske.

Nilsen, N. pers.medd. Nina Nilsen, leder Skibotn motorsportklubb.

Nilsen, R. pers.medd. Rasmus Nilsen. Lokalkjent sportsfisker.

Overelv, S. pers.medd. Steinar Overelv. Eier og driver av Helliskogen fjellstue.

Overelv, K. pers.medd. Kari Overelv. Eier og driver av Helliskogen fjellstue.

Rieppi vindpark - Synlighetskart

Oppdragsnr. 5132699; dato 11-09-2013.

Synlighetskart for 26 vindturbiner basert på 84 meters navhøyde og 112 meters rotordiameter.

Synlighet er beregnet med analyseverktøyet WindPro versjon 2.9.
Turbiner innenfor en avstand på 10 kilometer er definert som synlige der det er fri sikt til øverste vingetipp (140 m over bakkenivå).
Turbiner i avstander på over 10 km er definert som synlige der det er fri sikt til navhuset (84 meter over bakkenivå).
Analysen viser antall synlige turbiner sett fra en observasjonshøyde på 1,5 m over bakkenivå.
Beregningene benytter en terrengmodell basert på 20 meters koter.

Tegnforklaring

- Vindkraftverk
- Transformatorstasjon
- Vegnett
- Buffersoner 1 km rundt Vindkraftverk
- Buffersone 3 km
- Buffersone 5 km
- Buffersone 10 km
- Buffersone 20 km
- Bygning

Antall synlige turbiner:

- 1 - 5
- 6 - 10
- 11 - 15
- 16 - 20
- 21 - 26

